

Harangi László versei

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Harangi László versei

Sík Sándor előszavával

A címlapon Dürer rajza: Apostol keze

A díszítőrajzokat Nagy Sándor készítette

A verseket a költő hagyatékából sajtó alá rendezte
özv. Harangi Lászlóné, dr. Boros Vilma

Nihil obstat.
Franciscus Zsiros S. J.
censor dioecesanus.

Nr. 3518/1934. Imprimatur.
Strigonii, die 9. Nov. 1934.
Dr. Julius Machovich
vic. gen.

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv a Szívgárda kiadásában jelent meg é. n. Budapesten.

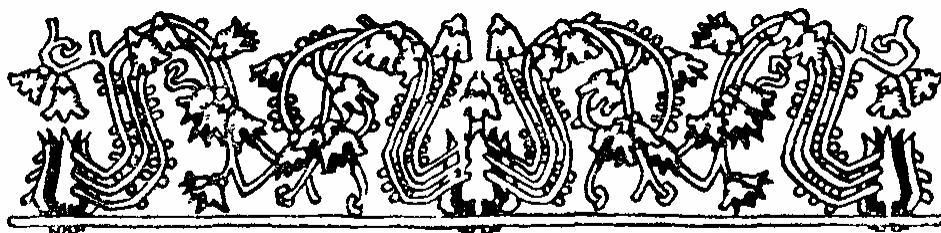
Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Előszó.....	6
A bűvös sziget foglya (1911–17).....	10
A bűvös sziget foglya.....	10
Lenn a sásban.....	11
Én érték és erő vagyok.....	11
A Te ösvényed	12
Hogyha utolsót üt majd a nagy óra	12
Az első hajnal.....	12
A Keresztes lovag c. ciklusból.....	13
Utolsó kihívás	14
Minden könnyes dalomat visszafojtom	15
Kérdés a naphoz.....	15
Gyertek.....	16
Pereg a perc.....	16
Mikor a tűz áttöri a hamut.....	17
Nem kell a szomorkodás	17
Mit fogsz felelni?	17
Rajta, bontsd ki lelkem a szárnyad!	18
Pillanatfelvétel	18
Tavasza	19
Hogyha lejárak a kis kertbe	19
Anyám.....	20
A pöröly	20
Száguld a gyorsvonat velem	21
A szálló percek.....	21
Karácsony	21
Mágnes.....	22
Csak azt ne hidd... ..	22
A kert elpusztult.....	23
A halálhoz	23
A tűz.....	24
Lassan kimúlnak a dalok.....	24
Meghalnak a dalok.....	25
Én most megálltam	25
Délután.....	25
Egy perc emléke.....	26
Téli este.....	26
Szonett.....	26
Őszi dalok	27
Mint Odysseus	27
Élet és halál mesgyéjén (1918–28)	29
Óraütés	29
Őszi vándor	29
Tavaszi rétek kivirulnak	29

A szobor.....	30
Fél lélekkel.....	30
Nem tudok himnuszt énekelni	30
Nyitják az ajtót.....	31
Mindenestül.....	31
Az úszó deszkán.....	31
Jaj, a látóknak	32
Lemondás.....	32
Két kicsi lepke.....	32
Én jó Anyuskám.....	33
Egyedül	33
Őszi kérdés.....	34
Kis Jézusom	34
A nyíl	35
Most lelkem!	35
Meghalni	36
Anyám sírján.....	37
Karácsonykor	37
Temetőben.....	37
Új élet (1928–33).....	39
Mikor azt hittem	39
Nézlek	39
Hangvilla.....	40
Virág nélkül	40
Boldogság	41
Tudom	42
Eljött az is	43
Idő	43
Egy drága haldokló mellett	44
Feleségem a kis kapával.....	45
Fáradtan is	45
Nyár.....	46
Régi szeretteimnek.....	46
Vilma.....	47
Betegségemben	47
Az első évfordulóra.....	48
Atom	49
Hallgatás	49
Szántani!	50
Fehér nagy asztal	51
Csendes virrasztás.....	51
Egy kéz.....	52
A varázslat kertje	52
Isten nevében	53
A világ végén.....	53
A mélyben.....	54
Magamhoz.....	54
Galambok.....	55
Halottak napja.....	55
Beteg csendes imádsága.....	56

Mint néma bűvár	56
Kísértésben.....	57
Köd.....	58
Nagy Sándornak.....	58
Évfordulóra, 1932.	59
Emléksorok	61
A betegség dicsérete	61
Vilmának.....	62
A napkorong megáll.....	63
Szavak, szavak, ne késlekedjeteK	64
Az élő halott (1933 tavaszán)	65
A hárshegyi idegstanatóriumban	65
Tavaszi dudolás.....	65
Utolsó versek	66
Koldusének	67
A vitorlás repülő (1933–1934).....	68
Díszjel	68
Epilógus	69
A kis barátok	70
Tábortűzgyújtás.....	71
Mi innen nézzük.....	72
Zátonyok	73
A vitorlás repülő	75

Előszó

Azok a versek, melyekkel az olvasó ebben a könyvben megismerkedik, legnagyobbbrészt nem készültek a nyilvánosság számára. Egy mély belső életet élő lelki-ember élte ki bennük legbelsőbb élményeit, azokat, amelyekhez érzése szerint nincs köze a nagy világnak és nincs köze az írói mesterségnek. Ami legbelül, a lélek és az Isten szent magányában foglalkoztatta, azt írta beléjük, önmaga számára és az Úristen számára, és annak az egy-két szeretett léleknek, akik legközelebb álltak hozzá. Legnagyobb részüket nem is látta más, és inkább csak a körülmények szeszélyes játéka, hozta, hogy egyikük-másikuk megjelent itt vagy ott azokban a lapokban, amelyekkel írói működése összefűzte.

*Harangi László
1897–1934*

Ezek a versek hát nem készültek „irodalom”-nak. Inkább talán egy lelki napló részleteinek kellene tekintenünk őket, szemelvényeknek egy mélyen kontemplatív lélek elmélkedéseiből. Mégis, ha az irodalom nem más, mint igaz emberi élmények igaz művészi formájú kifejezése, akkor ezek a versek a legtisztább irodalomhoz tartoznak, ez a költészet esztétikai szempontból is tiszta, hangosság és újszerűség nélkül is megragadó, szándékosság nélkül is eredeti. Igazi tiszta személyes líra: amelyből az olvasó elsősorban egy vonzó, érdekes és nem közönséges lélek képét ismeri meg és ennek az egyéniségnek képében látja meg az örök-ember képét, benne a magáét. Aki ezt a lelki tartalmat keresi benne, csakhamar meglepve fogja tapasztalni, hogy művészi élményben volt része. Aki pedig avval a szándékkal nyúl a könyvhöz, hogy szép verseket olvasson és esztétikai értékeket kutasson

bennük, csakhamar rájön, hogy irodalmon túli szépségek világában jár, az egyes versek önmagára eszméltetik, és lassan, talán észrevétlenül, imára kulcsolódnak kezei.

Egyetlen gyermek volt, kis gyermek korától betegeskedett, és úgy indult, hogy az elkényeztetett, elbizakodott gyermek kiállhatatlan típusává fejlődik. Orvostól-orvoshoz, egyik fürdőhelyről a másikra cipelték, tanulnia nem kellett, a széltől is óvták. Csakhamar kiderült azonban, hogy az Úristennek mélyebb tervei vannak vele: súlyosabban látogatta, mint a legtöbb embert szokta. Még gyermekkorában elkezdődött testében az a bénulás, amely lassan, szívósan, hosszú szünetekkel, de feltartóztathatatlanul terjedt és rombolt. Egyre nehezebben járt, aztán már csak bottal, utóbb csak másra támaszkodva, végül már úgy sem; az utolsó években már mozogni is csak nehezen tudott. Iskolába természetesen nem járhatott; voltak időszakok, amikor tanulni is igen nehezen tudott, amikor alig végezhetett szellemi munkát.

Ebben a roncs testben már kora gyermekkorában kigyulladt a lélek. A titokzatos Gondviselés, amely a test javait jóformán mind megtagadta tőle, elárasztotta a lélek értékeivel. Olyan családi körbe helyezte, amelyben élt a keresztény lelkiesség és a kegyelem légköre. És a szellem elindult a maga győzelmes harcára. Elvégezte otthon a középiskolát. Szívós munkával letette az érettségit, beiratkozott a budapesti egyetem bölcsészeti karára. Magánúton beledolgozta magát az irodalomba és megszerezte belőle a doktori oklevelet. Az irodalom és a filozófia, ez a kettő volt a szerelme. Négy nyelven olvasta a klasszikusokat, és nem volt nagyobb vágya, mint hogy egészen elmerülhessen az elméleti filozófiába.

Erre azonban csak pihenőóráiban ért rá, mert kenyeret kellett keresnie. Az Úristen azt is megengedte neki, hogy ha rászorult mások ápolására, anyagilag nem esett terhére senkinek. A bénaság erősebb volt a jobboldalon: megtanult balkézzel írni. Aztán, mikor már ez is nehezen ment, kis írógépén dolgozott. Előbb tanítással, utóbb írói munkával el tudta tartani magát és utóbb feleségét is, aki önfeláldozó szeretettel anyja módjára ápolta, és akivel csendes szeretetben éldegélt anyjától örökölt kis falusi házában.

Ez a ház azonban ritkán volt igazán csendes. Legtöbbször kipirult arcú gyermekek zaja verte fel, akik boldogan sereglettek Laci bácsi köré, ha meglátták végiggördülni az utcán tolókokcijában, és akik számára ünnep volt, ha elmehettek hozzá játszani, beszélgetni, mesét hallgatni. Csodálatosan értett a gyermekek nyelvén. Fenntartás nélkül nekik tudta adni, ami legkülönb volt lelkében. Ebben meg is találta élete hivatását. A Kis Pajtás szerkesztésébe, gyermekeknek szóló meséibe, kisebb-nagyobb gyermekekkel, cserkészekkel (angolokkal, indusokkal, színesekkel is) váltott sűrű levelezéseibe egy igaz férfiszív melegét, egy íróművész színeit és egy apostol lendületét adta bele. Mindenkinek mindene iparkodott lenni, aki vele érintkezett. Családjának szétszakadt tagjai közt az ő levelei tartották fenn az összeköttetést; az ő háza otthona volt mindnyájuknak. Ahol emberek közt félreértést talált, iparkodott elsimítani. Haragosokat kibékíteni, sértéseket jóvátenni, távollevőknek apró figyelmességekkel örömet szerezni, örömszerzési alkalmakra mások figyelmét is felhívni: effélékben fáradhatatlan volt leleményessége. Aki közelébe jutott, azt érezte, amit egy hindu tanár barátja mondott róla, mikor a gödöllői jamboree után elbúcsúzott tőle: „Az ön közelében éreztem az Istent.”

Joggal érezhette, mert Harangi valóban az Isten közelében élt. Még papok közt is kevés embert ismertem, akinek életében a legszorosabb értelemben vett lelkiélet akkora és annyira központi helyet foglalt volna el. Ennek az életnek két sarkpontja volt: az Eucharisztia és az elmélkedés (a harmadik, a szenvedések békességes tűrése, amely mindenki másnak a legszembeütőbb volt ebben az életben, az ő szemében mint mindennapi dolog, számba sem jött). A szentáldozáshoz annyiszor járult, ahányszor csak betegállapota megengedte. És ha a templomba nem mehetett, otthon imádkozta végig a misét misszáléjából, teljes elmerüléssel. Beteg idegrendszerre hamar kimerült, azért a nap kezdetét, a legfrissebb órát (néha órákat) az elmélkedésre fordította. Nem egyszer volt olyan napja, hogy semmit nem tudott dolgozni; az elmélkedést ilyenkor sem hagyta el. Igazán azt lehet mondani, hogy az Isten igéjéből élt.

Elmélkedéseiről készített feljegyzései, számos levele megragadó példája az Isten gondolataiból való életnek és a kegyelmi élet elmélyítő, bölcsességrevezető erejének.

Élete utolsó évtizedében egyre nagyobb kedvvel és szeretettel fordult a cserkész felé. A gyermekek iránti szeretete is e felé vitte, hiszen kis pajtásainak ez volt a legfőbb beszéd tárgya, de a természet ösztöne is dolgozhatott benne: a Gondviselés megengedte neki, hogy a cserkészeten át mintegy lélekben élje át azt, amit sorsa megtagadott beteg szervezetétől, a vidám, szabad, mozgalmas fiatal életet. Tagja lett a „Magános Öregcserészek Csapatának”, írt egy-két magvas cserkészpedagógiai tanulmányt, a magyar cserkész szépirodalomnak egyik legkedveltebb és legtermékenyebb munkása volt, és ő fordította le „A boldogulás ösvényein” címmel Baden-Powellnek, a cserkészlet alapítójának a fölserdült fiúk számára írt kitűnő könyvét.

Ez volt utolsó nagyobb munkája, ezt már a szanatóriumban fejezte be. 1933 tavaszán újabb súlyos betegség támadta meg, amely nagy testi-lelki gyötrelmek után súlyos lelki kórrá nőtt és elméje elborulásával fenyegetett. Am a Gondviselés jóságos volt hozzá. Ebben az időben fővágya volt: részt venni a közeledő gödöllői cserkész-világjamboreen. A jamboree előtti napokban hirtelen, váratlanul magához tért és lelkileg teljesen meggyógyult. Részt vett a jamboreen, tolókcsojáján ott volt mindenütt, táborúznél, tanácskozásokon, szerkesztőségben, kezét foghatott és beszélgethetett Baden-Powellel, akit úgy vágyott megismerni, és boldog volt. Ekkor írta leghatalmasabb versét, a „Vitorlás repülő”-t.

Karácsony táján ismét új betegség nyomai jelentkeztek. Áprilisban be kellett mennie a klinikára. Az operáció előtt elvégezte életgyónását, felvette a szentkenetet, és az oldoztató papnak mosolyogva mondotta: „Nagy az Isten! Boldog életet adott nekem.” A súlyos operációt altatás nélkül állotta ki, és mikor egy-egy sóhajtság hagyta el ajkát, utána ezt suttogta a fejénél álló orvosnak: „Ezt nem panaszképpen teszem, nem fáj nagyon, csak csináljátok! Tudod, a lélek kész, de a test gyöngel!” Az utolsó órákban majdnem mindvégig magánál volt. Mosolyogva vigasztalta hozzátartozóit, köszönte szeretetüket, tréfálkozott velük és az Isten jóságát dicsérte. Végül újra meg újra az édes Jézus nevét sóhajtván, mosolyogva merült az utolsó álmába. Halálos ágya mellől ezt írtam távollevő testvérünknek: „Ha itt lettél volna, te sem tudtad volna, mint én, hogy a fájdalomtól sírsz-e, vagy a boldogságtól, hogy ilyen nagy az Isten és ilyen szép lehet az ember.”

A halála utáni órákban azt – mondta az egyik operáló professzor: „Így szeretnék meghalni én is.” Egy klinikai orvos így szólt: „Annak a közkeletű tévedésnek, hogy ép lélek csak ép testben lakozik, ilyen tökéletes cáfolatát még nem láttam!” A halála utáni napokban országsszerte vagy 40.000 gyermek – szívgárdisták, cserészek – ajánlotta fel érte szentáldozását és imáját. A temetésén pedig a szertartást végző plébános ezt mondotta: „A halottakért imádkozni szoktunk, de az elköltözött Harangi Lászlót kérhetjük, hogy ő imádkozzék miérettünk.”

Harangi, mint író, azok közé tartozott, akik elsősorban a szívükkel írnak. Könnyed, behízog, magát olvasztató stílusán és ügyes, érdekesítő, mesebonyolító módján kívül főleg ennek köszönhetné népszerűségét, de értékét is. Írásait két olyan dolog tünteti ki, melyek közül egyik sem gyakori. Az egyik igaz, mély emberszeretéből, alakjaival és olvasóival való eleven együttérzéséből fakadó, helyenként már-már lírai melegsége, a másik pedig tiszta, ártatlan, de magával ragadó humora, amellyel annyiszor megneveltette olvasóit, és amelynek minden árnyalatában – a pattogó szójátéktól a könnyek közt való mosolyig – mestere volt.

Írói munkássága igen sokágú. Műveinek legnagyobb része az ifjúsági irodalom körébe tartozik, melynek napjainkban egyik legjelesebb művelője volt. Éveken át szerkesztette a „Kis Pajtás”-t és egyik főmunkatársa volt a „Gárdavezető”-nek; novellái, versei, színdarabjai, regényei sűrűn jelentek meg a „Zászlónk” a „Nagyasszonyunk”, a „Magyar Cserkész” és a „Kis Szív” hasábjain. Önállóan is megjelent néhány ifjúsági regénye („A cukorgyár titka”,

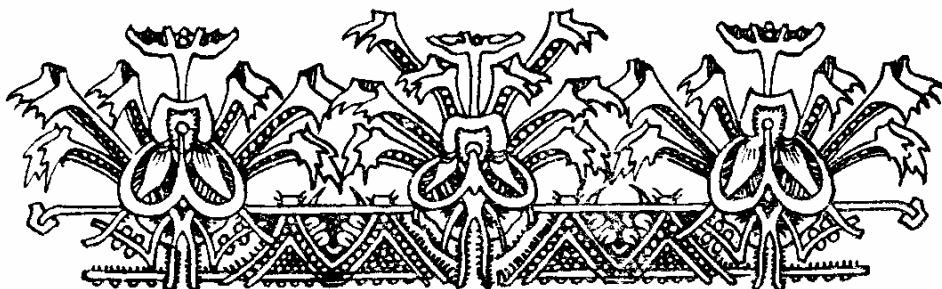
„Robinson unokái”) és cserkészvígjátéka („A két arabus”, „Modern cserkész tábor”). Ifjúsági műveinek legértékesebbjei azonban meséi, melyeknek gazdag terméséből egy kötetre való jelent meg nyomtatásban („Buckó királyfi”), ezek az egész magyar meseirodalom legjavához tartoznak.

Harangi azonban több volt, mint ifjúsági író. Tehetsége és ambíciója főleg a nagyobb szabású lélektani novella művelésére hívta. A „Katholikus Szemle”, az „Élet” és a „Magyar Kultúra” lapjain megjelent ilyenmű írásai („Barabbás”, „Az útitárs”, „A kapu”, stb.) a katolikus irodalom hozzáértő figyelői előtt korán feltűntek és kivételes reményeket keltettek. Legnagyobb szabású műve, mélyenjáró pszichológiai regénye „Az utolsó állomás”, amely először az „Élet”-ben jelent meg (sajtó alatt).

A reményeket, melyeket írói működéséhez fűztünk, a Gondviselés akaratából csak részben tudta teljesíteni. Írói pályája befejeződött, mielőtt elérhette volna a csúcspontot. De ami írói műveinek értéket adott: a lélek, itt él ránk maradt írásaiban, talán leginkább ezekben a legkevésbé irodalmi szándékkal írt versekben. Mi, akik ezeket a verseket most közrebocsátjuk, és akik legközelebb álltunk költőjük lelkéhez, megvalljuk, elsősorban azoknak szántuk őket, akiket minden másnál jobban a lélek érdekel. Ezeknek – úgy érezzük – a halott költő a legnagyobbat küldi, amit ember embernek adhat: egy vergődő, szenvedő, tisztuló és végül is Istenbe olvadó emberlélek tiszta dallamát.

Sík Sándor

A bűvös sziget foglya (1911–17)

A bűvös sziget foglya

Egy elbűvölt szigeten állok.
Mozgó, ködös vizek felett
Távolba nézek. Várok,
Éjjel és napot egybekötve
Az elbűvölt szigeten állok.

Köröskörül sehol egy gálya,
Más égtájak felé eveztek –
S én itt e fáradt bús magányba
Nézek-nézek és várom őket,
Pedig sehol-sehol egy gálya.

S ha néha egy-egy erre téved,
Örömmel kiáltok felé;
De hasztalan, nem ért meg.
Tovább evez, mint hogyha bánná,
Hogy véletlenül erre tévedt.

Engem valami vonz feléjük,
De nincs vitorlám – nincs hajóm
És nem rohanhatok eléjük.
Állok tovább és várom őket,
Mivel valami vonz feléjük.

Állok, állok a szigeten,
Könnyeim a tengerbe hullnak,
Senki sem törődik velem,
Mert mások ők, s más vagyok én
Örök fogoly a szigeten.

(Gödöllő, 1911. február 8.)

Lenn a sásban

Most látom már igazán, ki vagyok.
Alacsony törpe, egy a sok közül,
Aki sosem lesz, aki mindig ül.
Aki nézi, mint szállnak a sasok.

Hittem vakon, hogy én vagyok a sas,
– Amig önhitt magányban álltam –
S mert magasabbat nem találtam,
Azt hittem, hogy ez a magas.

És most látom már, hogy nem szálltam.
Alacsonyan jártam a földön.
Förtelmes, alacsony világban.

S mikor jöttek az igaz sasok,
Én megfogóztam a göröngyön
És meglapultam lenn a sásban.

(1911. január 1.)

Én érték és erő vagyok

Bármit beszélnek az aggályok
S az esős, szürke, bús napok –
Én tudom, hogy erő vagyok.

Tudom, hogy van bennem is lélek,
S alkothatok vele nagyot –
Én érték és erő vagyok.

Tudom, hogy nem lehetek büszke,
Tudom, hogy mindent Ő adott,
S hogy ezért én érték vagyok.

Nem készülök többé a sírba.
Nem leszek már élő-halott:
Hisz érték és erő vagyok.

Most már nem félek semmitől.
Tudom, hogy nem hiába élek.
Bennem van érték és erő,
A lélek.

(1911. február 11.)

A Te ösvényed

Minden percemben, amíg élek,
Áldom a Te neved,
Hogy ennyi bús bolygás után
Megléltelek.

Oh, mennyi ködöt általjártam
És mennyi könnyes dalt daloltam,
Amíg most Rád találtam.

De többé Tőled el nem válok.
Bár néha közénk ködök szállnak,
Én Rád találok.

S a Te utadról le nem térek.
Megyek tövisen, lángon át,
Amíg a Te kapudhoz érek.

(1911. február 27.)

Hogyha utolsót üt majd a nagy óra

Ne küldj senkit, ó magad gyere értem,
Hogyha utolsót üt majd a nagy óra.
Ne hideg vassal: forró ölelésben,
Úgy vigy magaddal.

Ne érezzem a halál jégkezét,
Hogyha utolsót üt majd a nagy óra,
Hanem a Te szent Szíved melegét.
Szűnjek meg félni, fázni és remegni.

Ne borzongjak és ne rázkódjam össze,
Hogyha utolsót üt majd a nagy óra.
Örömnappal legyen, mikor értem jössz Te,
És én himnuszot daloljak.

(1911. március 7.)

Az első hajnal

A nap első sugara volt az égen,
Amikor Jézus a sírból kilépett –
És hosszan, szeretettel végignézett
A bűnöktől-megtisztított vidéken.

Olyan vidám volt minden itt a réten,
Jézus szeméből örömkönny fakadt.
Elnézegette a madarakat,
S gyönyörködött mindegyik énekében.

Fickándoztak vidáman a halak
A kis patak csörgedező vizében.
Jézus így szólott: „Föld, megáldalak!”

És az erdő tele lett hangos dallal:
„Ma kelt fel az igazi nap,
S ma virradt ránk az első hajnal!”

(1911. április 4.)

A Keresztes lovag c. ciklusból

I. A lovaggá ütés után.

Körülöttem az alkony,
De a lelkem kemény és erős.
Tiszta és erős, mint azoké,
Kiknek vállát ma érinté a kard.
Igen, én lovagod vagyok,
Szent és győzhetetlen –
És térdre esve egyre köszönöm,
Hogy azzá lettem.

(1911. április 17.)

II. Mielőtt kezdődik a harc.

Acél sisakom az akaratom.

Lengő forgója a remény,
Vértem a hit, kardom a szeretet,
Fehér köpenyem az erény.

Kinn fűjnek már harcos szelek,
Én még egyszer letérdelek.
„Add meg, hogy mindig az maradjak,
Egészen, ami most vagyok:

A Te tiszta, hű lovagod.”

(1911. április 19.)

III. Egyedül.

Szétoszlott kicsiny csapatunk,
Elhagytak társaim és vezetőm.
Magam maradtam a magányban,
De van kardom, és van erőm.
Hisz Keleten most kel a nap
És a lelkem a daloké,
Mellemre tűzöm a keresztet
És vágatok a nap felé.

(1911. április 19.)

IV. A csatán.

Cseng a kezemben a kard.
Pajkos szél
Lengeti lágy lobogómat
S én énekelek.

Hogyne, mikor a sereg,
Mely támad,
Gyáva, kicsiny, korcsult
És félve tekintő.

És én, hogyha a nap
Arcomba nevet,
Olyan erős, nagy, bátor,
Hős leszek akkor.

S a kard nem enyém immár.
Más kéz viszi –
Sokkal erősebb, mint az enyém –
S puha, mint a madár.

(1911. április 24.)

Utolsó kihívás

Én roncsolt test és szétdúlt lélek,
Ki két kő közt széttörtetett,
Csatára hívom az életet.

Hívom egy bús, nagy viadalra.
Álljon ki elszántan velem,
Mert ez utolsó küzdelem.

Mert, ha győztesen kerülök ki,
Nincs miért folytatnom a harcot –
És ha most is leveretem,
Örökre eldobom a kardot.

(1911)

Minden könnyes dalomat visszafojtom

Nevetni kell. A sírás nem művészet.
Nevetni, mikor nem is akarom.
Harcolni, mikor lankadt a karom,
(Ha fáradtan is, csengjen az acél)
Adni mindig és sohasem rabolni,
Könnyet törölni, mindig vigasztalni –
Ez méltó hozzám. Ez legyen a cél.

Ha kinyitottam akkor a szívem,
Amikor búgott benne zokogásom,
Most kétszer olyan szélesre kitárom,
Hogy lássák, nincs egy könny se odabenn.
Megtisztítottam minden fájdalomtól
És most ujjongva telenevetem.

(1911)

Kérdés a naphoz

Négy próza-fal közé vagyok bezárva.
Miért?
Van út. Rögös, kemény, kopár.
Van cél; de messze van.
Olyan ködös, bizonytalan
Az ösvény.

Mért nincs út, dalos és virágos?
Miért nincsen cél, közelebb?
Mért élem át az életet
Csak egy jövő életre várva –
Négy próza-fal közé bezárva?

(1911. június 8.)

Gyertek

Gyertek ide mind-mind, ti édesek,
Kik szeretettel úgy körülöleltek
Es hallgatjátok pici hangomat,
Gyertek.

Gyertek, én hang vagyok.
Az ajkamon
Nem zengnek harsogó dalok,
Csak csendesen csobognak, mint picike patak,
De hang vagyok.

Gyertek, én tűz vagyok.
Nem óriás,
Mely szikrázva ragyog,
Tán egy mécses szerényebb lángja,
De láng vagyok.

Gyertek ide mind, mind, ti édesek,
Kik szeretettel úgy körülöleltek.
Szítsátok fel kicsike mécsemet örökre,
Hogy lángoszlop legyen belőle,
Gyertek.

(1911. július 7.)

Pereg a perc

Pereg a perc
Mint órában a homok.
Az őszre gondolok.

Eljön az ősz,
És vonat vonatra robog,
És én itt maradok.

Itt maradok.

Itt maradok
Egyedül árván, búsan,
Könnyesen, borúsan.

(Gödöllő, 1911)

Mikor a tűz áttöri a hamut

Nem igaz, nem halt meg a fény,
Érzem, izzik még egy zsarátnok,
Szürke, hideg hamu fedí;
Ha egy vihar leseperi,
Fellobognak újra a lángok.

Még nem látunk, vakok vagyunk,
Éjszaka van, mindenki fázik,
De nemsokára itt a perc:
Minden ég, lobog és szikrázik,
Eláraszt mindent fény, meleg.

Akkor kinyílnak a szemek.

(1911. október 2.)

Nem kell a szomorkodás

Nem kell a szomorkodás,
Nem a bolond bánat.
Napsugaras tiszta ég,
Nagy, mélységes messze ég,
Élet, imádlak.

Mit bánom a sok tövist,
Földi élet-vágyat!
Mit aggaszt a lét s a vég!
Odafenn nevet az ég:
Élet, imádlak.

(1911 nov. 4.)

Mit fogsz felelni?

(Ilminek)

Most elbujdosom innen messzire,
Nem akarom, hogy csak szánva szeress –
Azért, mert ingatagon lépek
S mert a szemem el-elkalandozik
Riadtan, mikor egyensúlyt keres.
Nem akarom, hogy csak szánva szeress.

Hogyha kemény küzdő évek után
Acéllal edzve újra visszatérek;
Amikor igazi férfi lesz belőlem,
S keményen döngnek a lépéseim –
Szikrázó szemmel a szemedbe nézek,
„Most úr vagyok a szálló életen!”

Mondd, mit felelsz majd akkor énnekem?

(1912. január 1.)

Rajta, bontsd ki lelkem a szárnyad!

Rajta, bontsd ki lelkem a szárnyad,
Túl, a kéklő magasokon
Odafenn várnak!

Tudom, hosszú az út, odáig
Sokszor lankad a röplésem,
De elérem.

Mert fehérek és kemények a szárnyak,
És amíg egy izmuk mozogni tud,
Előre szállnak.

(1912. március 12.)

Pillanاتفelvétel

Egy sötét dobozba bezártan
Én fényérzékeny, fényszomjas lemez,
Sokáig vártam.

Most felcsattan a lencse zára,
S egy megvillanó pillanat alatt
Szomjas szemmel kinézek a világba.

Sötét lesz. Elsuhan a fény sugára:
Majd valaki megnézi a lemezt,
Egy perc alatt mi rajzolódott rája.

(1912. március 22.)

Tavaszi

Tavaszi,
Hintsd a szívembe sugarad.
Siess,
Az idő elszalad.

A sugarat
A szívem legmélyére zárom,
Vigyázok rá, nem illan el
A hosszú nyáron.

Ősszel
A szívemet kitárom,
És foglyomat
A végső útra elbocsátom.

Nézni fogom,
Amint suhan vígan előre,
Amerre száll a kis sugár,
Ifjú lesz az alkony tőle.

(1912. május 6.)

Hogyha lejárok a kis kertbe

Hogyha lejárok a kis kertbe,
Valami ismert sajgó érzés
Ül a szívemre.

Tudom nagyon jól, hogy mi fáj:
Hogy felettem száll az idő,
Míg változatlan áll a táj.

Ép így sütött a nap a fákra,
Mikor mint gyermek itt ugráltam,
Csalánokkal csatázva.

A bokrok fölött sokszor néztem,
Hogy megy fáradtan le a nap,
Mint egy-egy bús, fájó emlék.

És a vörös, bús alkonyat
Emlékeztet, hogy el kell válni,
Nekem harcos útra kell szállni,
S a kis kert árván ittmarad.

(Gödöllő, 1912. július 12.)

Anyám

Sohasem tudtam úgy bámulni semmit,
Mint azt a két szelid szemet,
Melyből meleg szomorúsággal
Csillog elő a szeretet.

És azt a két dolgos kezet,
Melynek olyan a tapintása,
Olyan lágy és olyan meleg,
Mint kis madár tollas ruhája.

S nem nézhetek soha úgy másra,
Mint erre a fájdalmas arcra,
Mely mosolyog, de mosolyán át
Meglátszik az élet küzdelme, harca.

Ha majd szegény fejem felett
Süvöltve bűg a fergeteg,
Ebbe a szelid arcba belenézek
És megfogom e két kezet,
Akkor elülnek mind a vészek
És tovaszáll a fergeteg.

(1912. július 22.)

A pöröly

Édes a langyos esti szellő,
Mely halkán, láthatatlan lendül,
S megérinti lelkünk harangját,
Hogy ezüstös, lágy hangon csendül.

Édes a halk szavak zenéje,
De szükség van a kalapácsra,
Mely a harangot nagy ütéssel
Hatalmas kondulásra rázza.

Szellő se leng. Harangom néma,
A nagy pöröly csapását várom,
Hogy régi hangom felzendüljön
S a vas a vastól szikrát hányjon.

Száguld a gyorsvonat velem

Száguld a gyorsvonat velem,
Tájak feltűnnek, maradoznak.
A kerekek halkan zokognak
S a szívemben bús vágy terem:

De jó volna megállni itt,
Megpihenni e szép helyen,
De száguld a vonat velem,
Könyörtelen tovább röpít.

Csak ülni lehet csendesen
S elsuhanóban, amint látod,
Vágyódva nézni a világot
Egy keskeny ablaküvegen.

(1912. nov. 13.)

A szálló percek

A szálló percek illatát,
És mindent, ami drága,
Elrejték, félve őrizem
A szívembe bezárva.

Mert az idő kemény keze
Viszi, amit elérhet,
Mindent, mi fényes, nagyszerű,
Mit úgy hívnak, hogy élet.

Köröttem a virágokat
Behinti faggyal, dérrrel,
A kezemből mindent kitép, –
A szívemig nem ér el.

(1912. dec.4.)

Karácsony

Ilyenkor minden csupa fény,
Emelkedett, szent minden érzés,
A szívek burka feltörik,
A seb nem ég, eláll a vérzés.

És mind a sebek égre törnek,
Ha a karácsony tovaszáll,
S újra körülvesz a homály.
Add meg, Uram,
Ne legyen vége az örömnnek.

(1912. dec. 19.)

Mágnes

Én tehetetlen vasdarab,
Ki maga mozdulni se képes,
Mégis valami mágnes által
Lassan közeledem az éghez.

Mert túl a földön, kint az űrben
Egy nagyhatalmú mágnes áll,
Mindent magához vonz, miben
Egy szikrányi acélt talál.

És aki már kiért a föld köréből,
Abban az acél szikrázva kigyúl,
S egy fürge, végső és boldog ugrással
Mindörökre a mágneshez simul.

(1912. dec. 28.)

Csak azt ne hidd...

Örülj, ha édes álom lep meg,
A vidáman cikázó fénynek,
Örülj, ha lágyan szól az ének,
Amikor minden szépség, jószág:
Csak azt ne hidd, hogy ez valóság.

Jaj annak, aki itt lent járva
A sáros földet hiszi mennynek,
Hol rózsás csoda-fák teremnek,
És ahol minden kincset ér,
S igaz örök-zöld a babér.

Jön egy kegyetlen szélvihar,
Az álmokon végigsöpörve,
S ki előbb még mennyben lakott,
Könnyezve néz a sáros földre.

A kert elpusztult

Kiálts, lelkem, kiálts oly keserűen,
Mint fekete, undorító epe.
Minden szépségből és minden virágból
Kifosztott kertem véglehellete,
Amit most feléd küldök, élet.

Mik földemben mint kis férgek tanyáztak,
Előjöttek mint undorító szörnyek,
És éjjelenként lopva a sötétben
Kertemből minden virágot kiöltek.
A gaz maradt csak, és a barna rög.

Szállj fel, kifosztott lélek
Az égre, mit elrejtett
Sok bús felhődarab,
És szólj a naphoz: „Nap,
Ha te vagy az, kinek sugarai alatt
Minden újra feléled,
Adj új virágos kertet!”

(1913. március 12.)

A halálhoz

Neked, ki eddig rémem voltál
– Vagy kívánságom –
A helyed nem találok.

Nem hívlak sohasem magamhoz,
Mert nekem kell az élet.
S tőled még sem félek.

Mert nem igaz, hogy te erős vagy,
Hogy neked van hatalmad,
Sötétlő birodalmad.

Híd vagy te csak,
Amelyen, – hogyha kell –
A lelkem dalosan, merészen
Majd átszökell.

(1912)

(Megzenésítette: Turry Peregrin)

A tűz

Nézek a tűzbe.
Lobog a lángja.
Minden szikrája
Egy-egy fáklya.

Átvilágít a másvilágra.

Ebben a tűzben mindent látok.
Benne vannak az örömek,
A bánatok, a csalódások.

Az álmok.

Ez a tűz az én életem.
Nyugtalanul lobog, haragszik.
Egyszer eljön egy fekete szél.

Akkor elalszik.

Lassan kimúlnak a dalok

Úgy érzem, többet írni nem fogok.
Amik lelkemet meg-megrázták,
Elsimultak a viharok,
Lassan kimúlnak a dalok.

Az életem most nem költői tán,
Nincsenek benne már nagy változások,
De van szelíd, melegszerű anyám,
A csendes béke napja süt le rám.

A szívem csöndben, egyhangún dobog,
A lelkem örömében már nem ujjong.
A szívem fájdalomtól nem zokog.
Úgy érzem, írni többet nem fogok.

Meghalnak a dalok

Néha egy-egy fenséges percben
Kezem függén végigszalad
A lantomon, s az ujjaim alatt
Fölcsendül egy-egy szívemből lopott dal,
Lassan elhalkul, aztán csendben elhal.
S ha rezgő húrjain már eldaloltuk
Egy fájó hosszú lét minden dalát,
A végén tán már azt sem tudjuk,
Mit énekeltünk egy életen át?...

(1912)

Én most megálltam

Én most megálltam egy kis pihenőre.
Nem kergetnek vörös lángostorok,
Nem törtetek vadul előre,
Fáradt vagyok.

Nincsen célom, elaludtak a vágyak,
Nincsenek árkok utamon.
És mind a gondot, amik vágtak,
Most elhagyom.

Most leteszem a kardot egyidőre.
De ha megharsan majd a csatajel,
Akkor kirohanok a harcmezőre,
És akkor győzni kell.

Délután

A szoba oly üres.
A lelkem a halovány légben
S a távol ködös messzeségben
Valamit vár, keres.

A szoba oly üres.

A csöndet nem zavarja semmi,
De jó volna most más vidéken
– Zúgó, ragyogó fényességben –
Repülni, menni.

A csöndet nem zavarja semmi.

Egy perc emléke

Szétnyílt a nagy opálkapu.
Tiszta májusi levegő
Szállott be rajta hozzám. –
Hívott.

Hívott és én utána mentem.
És ő a kert végébe vitt
S a friss fűre leültetett
És átölelt.

Átölelt – és amint így tartott,
Végigéltem a múltat újra.
Minden örömet, bánatot
Újra éreztem.

Újra éreztem s érzem folyton.
És hogy ezt most ide leírom,
Nem verset írtam. Csak e percnél
Állítottam egy kis emléket.

Téli este

Leszáll az éj a téli tájra.
Kékes fekete félhomályba
Vörösen világít a kályha
Izzó parazsa.
Kinézek vágyva
Az éjszakába.
Kívül a ködben, – félve, fázva –
Pislog egy bús utcai lámpa.

Szonett

Néha, hogyha leszáll az este,
A szemem csöndesen lezárom,
Magamban hosszan elmélázom
Sok tűnő, tarka képet festve.

Ilyenkor a lelkem mesél
Valakiről, aki csak álom,
S ilyenkor karomat kitárom
Az után, aki nem is él.

Csapong a tarka képzelet
S ábrándot, álmot egyre sző,
Így töltöm el az éjjelet.

De a fényes kép egyre oszlik
S mire reggel lesz és hull az eső,
Elhalványul és szertefoszlik.

Őszi dalok

I.

Fekete felhők úsznak az égen.
Süvít a szél, fülembe fúj,
S a beszédét most értem, értem.
Azt zúgja egyre: „Elmult régen ...
Elmult régen!”

II.

Járok a fák közt, szomorú szívvel,
Hull, hull a sárga falevél.
Már jön a tél.

Hajladozó bús kopasz ágak –
Köztük süvöltve jár a szél –
Már jön a tél.

Hervadt mezőn fonnyadó fűszál,
Harmattól és dértől fehér.
Már jön a tél, – már jön a tél.

Ott, hol ezelőtt hangos volt a dal,
Nem hallik már más, mint egy-egy sohaj.
Halkan zörren a falevél,
S a lelkemben most újra él
A szép idők fájó emléke –
És tudom, biztosan tudom,
Hogy vége, vége.

Mint Odysseus

Mint Odysseus, árbochoz kötötten
Hallgatom a szirének énekét.
Ó, mint vetném magamat a habokba,
Mint törném bilincsemet szertesztét.

Sorsom füle viasszal van betömve,
Nem hallja kiáltásomat,
Minden lépésnél, mit tenni próbálok,
Szorosabbra húzza a láncokat.

Fájdalmam átkozza kemény bilincsem,
Éltem reménytelennek gondolom,
De hajóm, majd ha más vizekre tér,
Hová a bűvös ének el nem ér,
Láncomat hálásan megcsókolom.

(1915. május 14.)

Élet és halál mesgyéjén (1918–28)

Óraütés

Hullj rózsá, hullj! A kert örökre zárva.
 – Tik-tak, tik-tak, a perc suhan –
 Tegnap még gazdag voltál – szegény árva –
 Minden oda van.

Virágra dér, zörgő avar a zöldre,
 – Tik-tak, tik-tak, a perc suhan –
 Az öröm csak meghalni jön a földre.
 Oda van ... oda van ...

(Diószeg, 1918. április 4.)

Őszi vándor

A fényes élet elrongyolt palástját
 Fáradtan hordom sebzett vállamon.
 Járom a hervadt pusztaságot –
 Ahová nézek, csupa rom.

Dér lepte fák fölött, meredt szemekkel,
 Varjak károgva szállnak körbe-körbe.
 Még egy lépés – be hosszú lépés! –
 A sírgödörbe.

(Budapest, 1918. nov. 2.)

Tavaszi rétek kivirulnak...

Tavaszi rétek kivirulnak,
 Minden mozog még, mintha élne ...
 Néma rögök szívemre hullnak.

Felettem épül kicsi fészek,
Napfény ömlik a tarka rétre ...
Kérdő, kifáradt szemmel nézek.

(1919. április 15.)

A szobor

Közönyös arccal víg lármájú téren
Állok a zajban egyedül,
Mozdulatlan némán, halottféhéren
Arcomon a kő hideg gögje ül.

Hallgatom a perc zümmögő zenéjét,
Mely fülem mellett száll tova,
S várom az elfáradtak néma éjét,
Nem kérdeve: honnan és hova?

(1919. május 7., este)

Fél lélekkel

Fekete nem, fehér nem!
Szürke koporsó jusson énnekem.
Ki éltem, tán nem éltem:
Tétova álom volt az életem.

Bölcs nyugalomban meg nem ültem,
Elszántan a magasba nem feszültem,
Fél lélekkel volt, s csak félig a harc,
Sápadt siker s könnyel vett kudarc.

Nem tudok himnuszt énekelni

Nem tudok himnuszt énekelni, nem!
Az én kezemben megfagy a virág,
A lomb lehull, marad a puszta ág:
A boldogság is bánatot terem.

Az én lelkemnek csak egy húrja van!

A fáradt bánat koszorúját,
Gyengülő életem adóját
Teszem lábadhoz, én Uram!

(1920)

Nyitják az ajtót

A mult lezárult meghitt ablakából
Még rám nevet egy-két beteg sugár.
De túlhan nyitják már az ajtót,
Jövendő harcok új szépsége vár.

Még itt állok a jövő küszöbén:
Zárulj szemem, pihenj dalom.
Kialvó bánat, ébredő remény,
Megálló perc, szent nyugalom.

(1920. július 21.)

Mindenestül

Mit ér a néma, csendes vágy?
Mit ér a szó, mit ér a szem?
A lélek lenn a mélyben él,
A lélek élő rejtelem.

Kitépni volna jó tövestül
Szegény bolondos lelkemet,
És gyökerestül, mindenestül
Úgy adni át Neked.

(1920. július 27.)

Az úszó deszkán

Én Jézusom, a rettentő folyón
Úszik a deszka, s rajta én, a rab,
És visz a hab, jaj, egyre visz a hab.

Mindegyik perccel lejjebb és tovább.
Hiába kérni, sírni kár:
Visszafelé nem fut az ár.

És megállani sem lehet.
Szikla, virág, rét elmarad,
De a víz harsog és ragad!

Közelebb, egyre közelebb,
Örvény hozza az éjszakát,
És nincsen út, csak rajta át.

Kezem a deszkát görcsösen ragadja.
Két rémült szemem lehunyom.
Ó, Jézusom!

(1920. augusztus 28.)

Jaj, a látóknak ...

Jaj, a látóknak rettentő a lét,
Kik nem tudnak boldogan melegedni
Önéltük egyre hamvadó tűzénél.
Kik az idő áttetsző fátyolán át
A döbbentő nagy végtelenbe látnak.
Kik tudják, hogy csak vázakat ölelnek,
Suhanó semmit, festett képeket,
S hogy minden látszat, titok és sötét.

(1920. október)

Lemondás

El kellett jönni egyszer ennek is.
Ne sírj, ne zúgolódj, ne átkozz!
Te tudtad, vártad, így akartad.
Hallgass, szeress, imádkozz!

Két kicsi lepke

(Ilmike kisfiának halálára)

Két kicsi lepke ...
– De boldog a gyermek! –
Himpor a szárnyán, fény a fején ...
– Tán mese volt csak, tán mese volt –
Te meg én.

Két szomorú fűz.

– Súlyos az élet! –
Csend a hegyében, csend a tövén ...
– Tán sose lesz más, tán sose lesz –
Te meg én.

Két kicsi kéz int ...

– Boldog az alkony! –
Szőke fejecske, az ég peremén ...
Kéz a kezünkbe, gyerünk szaporán
Te meg én!

(1921. április)

Én jó Anyuskám

Én jó Anyuskám, drága kis virágom,
De jó nekünk, hogy így együtt vagyunk.
Ha bajjal, gonddal, szenvedéssel,
Ha fázunk is, de meg még sem fagyunk.

Mióta puha karodnak párnáján
Rövidke testem melletted pihent,
Vashengerével a keserves élet
Szíved felett hányszor keresztbe ment.

Csak melegedni összebújunk ketten,
Kezünk a kézben simogatva jár.
Mi gondunk kint az őszi ködre,
Ha hull a lomb, s a kert kopár!

Mögöttünk messze mennyi szenvedés van,
Mit értem túrtél szótalan,
De felettünk a Jóisten hatalma
S előttünk az ő boldog útja van.

Menjünk hát rajta bizalommal együtt,
Viseljük ezt a csúf-szép életet,
Együtt viseljük mégis, s együtt
Mondjunk mindenért hála-éneket.

(1922)

Egyedül

Egyedül mentem felkeresni
A találkozó helyet.
De ki az, aki a hallgató homályban
Nyomon követ?

Kitérek, s lopva osonok
Búván előle,
De menekülni nem lehet
Hiába, tőle.

A föld porát fel-felveri
A hetyke lépte;
Minden szavammal elvegyül
Hangos beszéde.

Uram, saját kis énem az, és nem tud
Pirulni képe.
De én pirulok, oh, hogy véle kell
Jönnöm elédbe.

(Rabindranath Tagore: Gitanjalijából, 1922)

Őszi kérdés

A fonnyadt levél fáradtan elül,
A föld lehajtja bágyadt ősz fejét,
Lankadó szél fúj a hegyek felül.

Tar homlokával haldoklik a rét,
De a gyümölcsös halk danája
Csendesen áldja a bölcs ősz nevét.

Mélán kérdez a szellők szája,
Melyek köröttem sírva járnak:
Gyümölcsös-é a kerteted fája?

Vagy szent kincsét az áldott nyárnak
A csalfa légnek adtad át,
Mint tört virág az illatát?

(1922. október)

Kis Jézusom

Kis Jézusom, add meg nekem,
Hogy két sóvárgó bús szemem
Ködön, homályon általszálljon:
Add meg nekem, hogy Rád találjon!

Látod, a sok száz év után
Távol csillagod oly halovány.
A testem gyenge, ha kész is a lélek,
Csak messziről hangzik az angyali ének.

Pedig úgy vágyom már lenni Veled,
Csókolni áldott kis kezedet.
Sárba, hidegbe úgy reszket a lélek,
Meglélni, oh Jézusom, hol lehet Téged?

Szent mosolyodat kire hagytad?
Szemed isteni báját – mondd – kinek adtad?
Meleg, puha lelked tiszta havát,
Szent kicsi ajkad bölcs égi szavát?

Áldlak, hogy a sárba, a ködbe
Őket helyezed öröködbe,
Hogy adtad, óh Jézusom, hála Neked:
Kis tükreidet: a gyermekeket.

(1922. december)

A nyíl

Libegő lenge nád a teste,
A feje fáradt és nehéz.
A föld felett elszállni, elsuhanni
Küldte ki titkos, messzi kéz.

Hasítva hatni hideg légen át,
Nem törni ketté, nem lankadni el,
Szeszélyes szélben, egyirányba egyre
Röpülni kell, röpülni kell!

Törékeny, fáradt, gyenge jószág,
Csüggedten földre hullni kész.
A semmibe suhogva szállni
Mégis merész, mégis merész!

Maga nem látja, hova tart,
Meddig röpül, nem tudja, nem.
De bizton küldi az a Kéz,
Célba röpíti az a Szem.

(1924. szeptember)

Most lelkem!...

A falevél búcsúzik már a fától,
Nyár melegétől búcsúzik a föld.
Fut a nappal a hosszú éjszakától.
Fakóra bágyad minden, ami zöld,
Minden lehull, búcsúzik, elszakad.
Az esti rét ködleplet ölt.

Az élet álmos tél felé halad.
Foszlik a fény, elvész a messzeségbe ...
Most, lelkem, most erősen fogd magad.

Te bízó szemmel nézz a szürke égre:
Lelkek fölött nem hervad el a nyár.
Boruljon köd a kis föld szűk körére!
Fenn örök fénnel ég a napsugár!

(1924. szeptember)

Meghalni...

– Az ember meghal! – mondta Isten egykor,
Rémült sikoltás volt a felelet...
Évezredek vörös szövétnekénél
Embert az ember csak temet, temet.

– Meghalni szörnyű! – Jajgató tömegben
Mennek vakon. Felnézni félelem.
Nincs mód megállni, út nincs visszamenni,
Tárult torokkal áll a sírverem.

– Meghalni semmi! – mondja férfigóggel
A bölcs, a vidám élet mestere.
Előtte serleg, könyv, – és lopva mégis
Egy pontra néz folyvást riadt szeme.

– Meghalni szép! – mondják a büszke hősök
És hátranéz sivar tekintetük:
A fény, a hír, a szobrok és füzérek,
Csak itt a földön, itt van mindenük.

– Meghalni jó! – kiáltja rémülettel
Ki önmagának hullámsírt vetett,
S egyért csatázik elszánt karja mégis:
Ölelni újra azt az életet.

– Meghalni jó! – mondjuk mi is nyugodtan,
S vágyó szívünk a végtelenbe száll.
Nekünk az életünk: a Krisztus,
És nyereségünk a halál.

(1924. november)

Anyám sírján

Köszönöm Édesem, Egyetlenem,
Mind, amit adtál:
A sírodig egy életet,
S hogy azóta is mellettem maradtál.

Bocsásd meg Édesem, Egyetlenem,
Mind, amit tettem,
Amiért ostromoz a lelkem,
És amit tenni elfeledtem.

Fogadom Édesem, Egyetlenem,
Hogy ezután erősen állok,
Megharcolom az életet
És egyszer Rád talállok.

(1925)

Karácsonykor

Régen, amikor gyerek voltam,
Ezer kis gyertya lobogott;
Gyerek szívem, bohó szívem
Ezer örömtől dobogott.

Azután lassan minden évben
Elszenderült egy gyertyafény:
Egy kedves sír, egy kihűlt munka,
Ledőlt bálvány, letört remény.

Kis Jézusom, csak egy maradna
A lelkem bús karácsonyfáján,
Egy kicsi láng, mely elkísérjen
Az életem nagy éjszakáján.

(1925)

Temetőben

Állok, csak állok s hallgatok.
Csend van. Belül a lelkem reszket.
Közétek jöttem, csendes jóbarátok,
Nyugodt, fehér, komoly keresztek.

Emléket állok én is itt,
Egy drága sír fejfája lettem,
A föld fájdalma és az ég reménye:
Voltunk, s leszünk mi újra ketten.

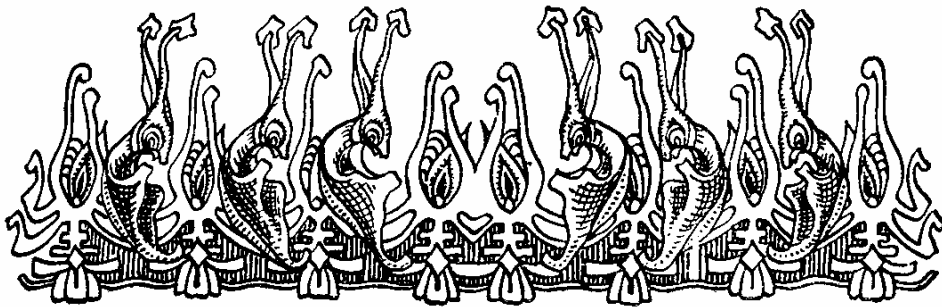
Minden kereszt magában áll.
A karjuk egymásig nem ér el.
Kopár, ködös hantok felett az őszben
Bölcs türelemmel néznek széjjel.

Erős a lábuk, meg nem ing,
Válluk, derekuk meg nem roppan.
Az égre néznek, felfelé mutatnak
Fehéren, és derülten, és nyugodtan.

Úgy ittmaradnék, köztetek,
Ha társnak engem is bevesztek;
Tanítsatok, tanítsatok meg engem ...
Nyugodt, erős, kemény keresztetek.

(1925. november)

Új élet (1928–33)

Mikor azt hittem ...

Mikor azt hittem, összecsap felettem
A könyörtelen élet-óceán:
A jó Isten a kegyes égből
Akkor nézett le rám.

Mikor azt hittem, kivet eb gyanánt,
Egy rossz sarokban húzom meg magam:
Intett az Isten és itt állok
Ifjan, erősen, boldogan.

Mikor azt hittem, kopár sivatagban
Fogom vonszolni életem:
Az Isten áldott két kezéből,
Kegyelme csorgó telijéből
Akkor adott Téged nekem!

(Gödöllő, 1928. augusztus 18.)

Nézlek ...

Nézlek, nézlek, hószín virágom;
Illetni szirmod nem merem.
Remegő halk mámorba szédül
A követelő szerelem.

Jaj! szúr a szemem, szavam éles,
Nehéz és durva a kezem,
Fülledt, forró, és fonnyadást hoz
Szentségtörő lehelletem.

Kezedet, a félénk madárcát,
Ha néha félve átfogom:
Könnyezni kezd belül a lelkem;
Aggódva így imádkozom:

„Szeretet Atyja, édes Jézus,
Szenteld meg a szerelmemet,
Simítsd anyás, gyengéd puhára
Darabos, gyarló lelkemet,

Hogy lángom gyengéd hódolattal
A lelkét úgy ölelje át:
Hogy vérem árán óvja, védje,
Jaj, meg ne szúrja, meg ne tépje
Életem áldott angyalát!”

(Gödöllő, 1928. augusztus 29.)

Hangvilla

Felette zúg a hangok árja,
Ő mozdulatlan és siket.
Nem érez fel a más szavára:
Egészen a tied.

Hideg, komoly acél a teste,
De érintésedtől remeg,
És bújja, zengi reggel-este
A te neved, a te neved!

Akárhol jársz, akármit érzel,
A hideg távolságon át,
Egy benned minden érveréssel,
Remegi szíved dallamát.

Ha a fájdalom kalapácsa
Lecsap reá könyörtelen:
Csak egyet bűg minden csapásra:
Csak Téged, Téged szüntelen.

Virág nélkül

Rám sugárzott a leveled,
De egy sor a szívembe vágott:
Nem adtam neked sohasem virágot!

Hideg, kemény, kopár a lelkem,
Lakója sápadt gondolat:
Virág belőle nem fakad.

Te színig zengő érzelemmel
Forró szíved nyujtod felém:
Reszketve, félve állok én.

Durva, magányos szirt a szívem,
Ridegen töltött sok telet:
Hogy koszorúzzam meg veled?

Lent, bent az izzó sziklamélyen
Forró szívem lángot kavar:
De kívül durva kő takar.

Karcoló kín az ölelésem,
Görgő, vad kövek a szavak:
Szívedre fájón hullanak.

És mégis, mégis, esdve kérlek,
(Tudom, nehéz lesz énvelem!)
Ne hagyj el, Édes Mindenem!

Forró szíved kiserkedt vére
Zord lelkemen könnyet terem,
A bánat kútját ássa mélyre,

Megváltást csordít bús tövére ...
Bocsáss meg én egyetlenem!
Maradj, maradj mindig velem!

(1928. október 11.)

Boldogság

Omlik az áldott napsugár
Szívemre és szobámra,
Király vagyok! Király vagyok!
A boldogság királya!

Ó, mondd, édes Egyetlenem,
Hogy mindez nemcsak álom?
Hogy reggel, este így van, így,
Hogy mindig megtalálom?

Mióta itt vagy énvelem,
Mióta látlak, nézlek,
Muzsikáló arany-folyó
A szürke, terhes élet.

Mily isteni, nagy szent titok,
Hogy így egymásra leltünk,
Egy villanással egybeforrt
Agyunk, szívünk, a lelkünk.

Minő csoda, én Istenem!
Mióta élsz és élek,
Egymás számára bontakoz
Két társra váró lélek.

Egymás számára kelt-fakadt
Minden erőnk a mélyben,
Egymásért volt a tisztulás
A könnyeink vizében.

Hogy ami bennünk rozsdá volt,
Leégjen és lehulljon,
Hogy ami érdes és kemény
Egymáson elsimuljon.

És most ... komolyan, melegen,
Egymásba kulcsolt kézzel
A lelkem tükre rád ragyog,
Te itt ülsz, s engem nézel.

Forró hárfámon felzokog
A boldog, könnyes hála ...
Király vagyok! Király vagyok!
A boldogság Királya.

(1928. december 11.)

Tudom ...

Tudom, hogy gyenge a karom,
És erőtlén a vállam,
Hogy védve, édes életem,
Bizony nem vagy Te nálam.

Tudom, hogy nehéz a tusa
Az élet-óriással,
Hogy biztosabban szállnál
A kis hajóban mással.

De tudom, ami bent lobog,
Lelkem mélyébe zárva,
Ami feszül, ami akar,
Mint feltörekvő láva.

Küzdeni érted akarok
Élet-megpattanásig,
Úgy, ahogy én szerettelek,
Nem fog szeretni másik.

(1929. január 3.)

Eljött az is ...

Eljött az is, amitől féltem:
Meleg madárkám, megbántottalak.
A lelkem zezzugos völgykatlanából
Feltört forrongva a szennyes salak.

Téged, aki a lelkem napja lettél,
Apróka, áldott kisleányomat
Kemény szavakkal, durva, nagy kövekkel
Megsújtottalak, megdobáltalak.

Úgy fáj nekem minden kiomlott könnyed,
Hiszen benned van csak az életem,
Fehér szirmú, csendeske hóvirágom,
Egyetlenem, kicsiny Egyetlenem!

Idő

Hányszor sirattam sebes rohanásod
Idő, omló-hulló, vesző!
Hányszor ültél szívemre lomhán,
Mint terhes, súlyos sziklakő.

Most szárny lettél, biztos, nyugodt csapású,
Mely zajtalanul egyre száll,
Amerről int ködfátyolon keresztül
Komoly barátom: a Halál.

De amíg megyünk, amíg szállunk, szállunk,
Ott lenn aranylik a mező,
Erőt illatoznak a földek,
Virággal int a temető.

Ha sár felett, ha szirten, felhőn által
Vihar paskolja mellemet,
Áldom az Urat, éltem Atyját:
Repülhetek! repülhetek!

Most értem: nincs, nincs itt sehol lakásunk,
Nem az enyém itt semmi más,
Csak ami erőt Uram adtál,
Ami segít: a szárnycsapás.

Elmúlik a felhő komoly setétje,
Elhervad álom és gyönyör,
De célhoz ér a szárny csapása,
Mely egyre küzd s a végtelenbe tör.

(1929. január)

Egy drága haldokló mellett

Már nem fér hozzád a szavam,
Nem értem a szavadat én sem,
Fájdalmad élő húrja mégis
Minden vonagló érverésem.

Nem irtóztat az iszonyat,
Nem döbbszent a halotti lárva:
Fogoly lelkeddel szenvedek most
Rom tested börtönébe zárva.

Erős, melegszívű anya,
Erős, színes, nagy gazdag élet,
Könnyek között, kínok között, jaj,
Elomlott, elhullt, semmivé lett.

Én itt ülök, gyámoltalan.
Csak tágult szemmel nézem, nézem
Némult ajakkal, könnytelen,
S tiéd, tiéd vagyok egészen.

Csak vergődő imám maradt,
Nincsen, nincsen számodra másom.
Vonagló imádságomat
Az ég setét mélyébe ásom.

Uram, Uram, Uram, segítsd!
A kísértésnek legyen vége,
Marcangolt testű drága Krisztus,
Csókold a csittulást szívére.

(1929. január)

Feleségem a kis kapával

A régi édes udvar földjén,
Öreg anyácskák áldott lábnyomán,
Játékkapával kicsiny feleségem
Úgy forgolódik, mint egy kisleány.

Reményvesztett, elárvult földbe, szívbe
Babrálna, halkán vet új magvakat,
Zajtalan, nyugodt kezének nyomában
Fakad az élet, újra felfakad.

Hallgatva állunk. Béke, bú, reménység ...
A szívünk szentelt emlékektől reszket.
Megfű a sejtés tavaszi fuvalma:
Nem vég ez itt, nem vég, – a kezdet.

Felettünk a borongó szürke égbolt,
De a földből már kandikál a fű,
Könnypárás szellő félénken susogja:
Szép a tavasz és élni gyönyörű.

Lehajtott fejjel, szóttalan ajakkal
Kaparja kis kapával a rögöt,
Én összekulcsolt két kezemmel állok, –
A nap dereng a nagy felhők mögött.

Fáradtan is ...

Fáradtan is, gondokkal is,
Sápadtan is nevetve,
Sugard hinted csendesen
Nehézkes életembe.

Ó, ha nem volna semmi más,
Ha minden odahagyna,
Puha, meleg szereteted
Mindig velem maradna.

Ha mindenből kifosztana
Durván a durva élet,
Vigyen mindent, gazdag vagyok,
Boldog vagyok teveled.

Nyár

Lebegő szárnya alig lebben,
Mégis tudom, itt van felettem
A boldogság, a tiszta, mélyszemű.
Te, Édesem, a nyár, az üde pázsit,
A szívünk és a kedves kert virágzik.
Oly jó, olyan szép, olyan egyszerű!

(1929. július 21.)

Régi szeretteimnek

Színén a szívem duzzadoz
A hetyke boldogságtul.
Ne kérdezzük, szeretteim,
Mi zajlik benne hátul.

Hogy éjjel hányszor felriad,
Ó jaj! – mert semmivé lett
Az élet édesebb fele,
Az enyim és tiétek.

Az én jövőm kacagva hív
Itt, vagy a másvilágon.
Ott anyám karja ölel át,
Itt megszentelt Virágom.

Csordultig áll a serlegem,
Nincs, amit várjak, kérjek,
De forrnak, fájnak, zajlanak
Az olthatatlan mélyek.

Lelkemnek íve szétterül,
Mint mámoros szivárvány
Komor felhők oromzatán,
Leküzdött könnyek árján.

Az Úristen bocsássa meg!
Hisz nekem sírni vétek, –
De sír a múlt, zokog, zokog
Az enyim és tiétek.

(1929. augusztus 29–30., éjjel)

Vilma

Halk léptű és kevés szavú.
Ha végiglibben a szobán,
Anyás, meleg gondoskodás
Fakad fel minden lábnyomán.

Úgy munkál, mint a napsugárka,
Mint a szellő lehellete,
Nem tudni hogy, honnan, miért? ...
S a rét virággal van tele.

Szobám, szívem is kivirágzik,
Halkan, magától, csendesen,
Tavaszi fuvalma leng felette
Édesen és rejtelmesen.

Egérke léptű kis sugárkám
Szellő topánban leng, forog,
Kerek kis képe meg se rezzen,
S csak mosolyog, csak mosolyog.

(Altenberg, 1929. szeptember)

Betegségemben

Kétség, remény már nem himbál ölében,
Reszketve nem lesem a holnapot,
Nem figyelem aggódva érverésem:
Uram, Jézus, Tiéd vagyok!

Hideg, meleg, éhség és jóllakottság
Lengetheti pókháló sorsomat,
A láz leverhet, rossz tudom zihálhat:
Szabad vagyok, szabad, szabad!

Leraktam békén minden földi láncot,
Mint megbékélt vitéz a fegyverét,
Mögém vetettem mindent, ami földi,
Feléd nézek, Feléd, Feléd!

Ha intesz, újra felveszem a vértet,
S a küzdő térre visszarobbanok,
Vagy elnyugodni szent öledbe térek:
Uram, Jézus, Tied vagyok!

(Altenberg)

Az első évfordulóra

Kattogva száll a vonatunk,
A folyosón ketten vagyunk.
Magas hegyek, szelíd hegyek
Az ablakon beintenek.

Alig érezzük, hogy repít,
Az ősz vöröslő színeit
Boldog szemünk merengve issza,
Keringve térnek újra vissza.

És ez az utazás az éltünk,
A kedves völgyre most lenézünk,
Itt voltunk, itt, már az elébb,
Egy fordulás, egy éve ép.

Ugyanaz még a lelkünk tája,
Csak magasabbról nézünk rája.
Egy gyorsan tűnő év alatt
Mi mindenén általhaladt!

Ez a vasút a tűnő élet.
Alagutak és sziklaélek,
Őrházak, hidak, hegyfalak
Suhannak ablakunk alatt.

S a tűnékeny képek felett
Kettesben állok itt veled,
S a szívem a vad rohanásban
Győzelmi himnuszt orgonál,
Erősebb ő, mint a halál.

S akárhogy száll a vonat lengve,
Csak visszatér mindig kerengve,
A völgybe újra visszalel:
Onnan indultunk ide fel.

S előttünk áll a sziklapárkány,
Fölötte ívelő szivárvány,
A szeretetről muzsikál:
Erősebb ő, mint a halál.

(Semmering, 1929. november 22.)

Atom

Tenyérnyi udvar,
Liliputi ház,
S benne a végtelen lakik.
Ó, mennyi élmény zajlik szüntelen
Ajtótól ablakig.

Ó, mennyi álom,
Mennyi gondolat
Rajzik a virágok felett:
Én egy atómban hordozom
A végtelen, a teljes életet.

(Gödöllő)

Hallgatás

Ó, hallgatás, szent, tiszta tó,
Védett ölen egy kicsi völgynek,
A tükre mozdulatlan áll,
És koszorúzzák kemény tölgyek.

Hegyek között, lombok felett
Zihál a zordon fergeteg,
Ezüsttükör marad a tó,
Mely visszakékli az eget.

Mélyére nem lát senki sem,
A színén mindig napsugár van.
Titokban mossa kincseit
Türelmesen, magábazártan.

Szent hallgatás, hűs, tiszta tó,
Bennem az élet-láz remeg –
Sáros, sebes, hajszojt, fakó:
Merítsd magadba lelkeimet!

(1930. március)

Szántani!

Ó, szántani, szántani vágyom
Kicsi szíved szép mezején,
Mely legdrágább a világon:
Az enyém, és mégsem az enyém.

Nékem nyit mind a virága,
Szent szőnyeg a lábam alatt,
De acélom tiszta szavára
Belseje zárva marad.

Átvágni ekémmel akarnám
A füvet, port, durva rögöt,
Hol a szűz föld élete barnán
Aluszik takarója mögött.

Ó, vetni, vetni beléje
Ami bennem forrva remeg,
Amit felver a fájdalom éjje,
Ami nagy, szent, tiszta, meleg.

Ami érzés tépi a húrom,
Lobogó sok színcsoda kép,
Amivé harcolva kigyúrom
Az élet-agyag tömegét.

Bevetni, elő, ami mag van!
Csüggedt lelked ugarát,
És osztani rá zuhatagban
Az örök szerelem sugarát.

(1930. május 20.)

Fehér nagy asztal ...

Fehér nagy asztal, zöldernyős kis lámpa,
Körül meleg homály ül a szobánkra.
Ketten vagyunk az este búvkörében;
Foglalkozunk: te irogatsz serényen,
Az én fülemben Beethoven-zene,
Előttem könyv is, hogyha kellene.
De én csak nézem az ernyő alatt
A szent csodát: édes kis arcodat.
A nagy ború, az emlékteli csend
Fehér mosollyal bennem feldereng.
Elcsittul belül minden, ami kérdés,
Megszáll arcocskádról a szent megértés,
Utam, céloom, reményem összefogja:
S a Te Deum-ot szívem eldobogja.

(Gödöllő, 1930. május 21.)

Csendes virrasztás

Makrancos fürtök koszorúja
Friss homlokán cicázik.
Puha kezének a kisujja
Az ökléből kilátszik.

Az arca halvány rózsaszín
És hófehér a párna,
Kis szája halkán megremeg,
Mint a pillangó szárnya.

Durcásan, mélyen, édesen,
Nem is törődve mással:
Csak alszik, mint a kisgyerek,
Nagy nekibuzdulással.

Figyelmes két szemem felé
Pillája néha rebben,
Mosolyog és alszik tovább,
Mélyebben, édesebben.

A hajnal első sugara
Alig dereng az égen,
Én nézem és virrasztgatok
Csendes gyönyörködésben.

(Imst, 1930. augusztus 11.)

Egy kéz

Hull, hull a véghetetlen zápor.
A hegyek ködbe mállnak.
Lidérce ül ma lelkemen
Temetésnek, halálnak.

Ez a kezem dobott rögöt
Aznap a sírgödörbe,
Mely mindig újra felszakad
Lelkemben sírva, nyögve.

A sírba minden belevesz
A sivár nagy világon.
Ilyenkor gyáván, csüggedően
Beléje hullni vágyom.

De mégis, mégis idebenn:
Kerek asztal, fehérén.
Egy kezecke rajta pihen,
Ha átnyúlok, elérem.

Én Istenem, jó vagy nagyon.
Te nem hagytál el engem.
Mécsest gyújtottál, meleget,
Didergő életemben.

E sír szélén, ha szédülök,
Ha annyi sebből vérzem,
Didergőn megkapaszkodom
Egy kicsiny női kézben.

(Imst, 1930. augusztus 13.)

A varázslat kertje

(Nagy Sándor képe alá)

Zsongó varázslat, bódító mese.
Felszínén játszik pompázó szivárvány.
És körbe visszaömlő örök árján
Csábít, ígér hazug igézete.

Belül a lélek szúzi, szent.
Középen térdel tiszta, ősz fejével,
Kutató, mélységes tekintetével
A jóság és művészet mestere.

Ő túl van már a látszat függönyén,
Látja a valót az álarc megett:
Kéjvágyó sok kegyetlen szörnyeteg
Ösztönös, rút, nemtelen buja állat.

Leszámolt velük. Egy van hátra még.
Színtelen, konok, szürke, rongy kísértet.
Hiába vallatod, hiába kérded,
Hallgat kegyetlenül, akár a vég.

Vak szeme sivár és világtalan,
Ránézni ember nem merész,
Mélységét meg nem járja véges ész,
És minden titka benne van.

Felkent fején a lélek bélyege,
Fehérlő béke tiszta ősz szakállán:
A mester bátor kézzel, térden állván
Fogja a rémet s szembe néz vele!

(Gödöllő, 1930)

Isten nevében

(Napló kezdetén)

Hozzád emelem szememet én hitvány emberféreg,
Ne hagyj kétségbeesnem, mikor magamra nézek.
Ó, irgalomnak tengere, erőm, éltém, reményem,
Te vagy a szabadítóm, te vagy a menedékem.
Szennyes valóm letisztul, elhalt lelkem megéled,
Boldog s erős vagyok, én Istenem, Tevéled.

(1931. január 1.)

A világ végén

Csillagtalan éjjel harmatoz felettem,
Elfáradtam nagyon, el is esteledtem.

Utam is elfogyott, eddig volt, ne tovább!
„Semmi fiam, semmi”, pihenjünk legalább!

Nem rójjuk ezután vég nélkül a sarat,
Üres kézzel jövünk, már semmink se maradt.

Nincs erő felállni, de minek is volna?
Mindegy lesz ezután, tegnap-e vagy holnap.

Lábam lelógatom, a semmibe nézek;
„Semmi fiam, semmi”, halkan füttyörészek.

(1931 tavaszán)

A mélyben

(Nagyapa halálára)

Munkálj, megváltó fájdalom
Egyetlenem szívében,
Merítsd formáló ujjadat
A vérző sebbe mélyen.

Apró munkák gondfátyolát
Szakítsd le a szeméről,
Hozd fel az alvó kincseket
A rozsdalepte mélyről.

Fájó érintésed nyomán
Vérével hull a vérem:
S eggyé simulva összefoly
A mélyben, lent a mélyben.

(1931. július 15.)

Magamhoz

Lélek sikolts! Hiába minden.
Omló kegyeknek tiszta árja,
Ember jóság meleg hatalma
Hiába hull reád, hiába!

Temető-mélyen, holt-keményen
Göggös kínodba belezárva:
Makacs vagy, szennyes, keserű.
Hiába néked már, hiába.

Rád süt a nap, – suhanó fény csak, –
Felissza némán dacod árja,
Asszú, terméketlen, sötét.
Hiába, zord fogoly, hiába.

A sötétben kábult-vakon
Belevágod magad a sárba:
Lelkem kiálts, jajgass, üvölts!
Hiába már, minden hiába!

(1931. nyár)

Galambok

Ősz, sáros ősz az udvaron,
Hidegbe hajló árnyék.
Fenn a tetőn rejtelmesen
Remeg a napsugár még.

Fenn a tetőn játékosan
Könnyű fehér ruhában
Három galamb sütkérezik
A haldokló sugárban.

Nem tudják ők, hogy este lesz,
Hogy tél borul az őszre,
Hogy nincsen munka, nincs kenyér,
És nincsen út előre.

Hogy dúlt arccal az örület
Les rá az emberekre,
Hogy szűkül egyre a hurok
Sovány nyakukra vetve ...

Fent a tetőn rejtelmesen
Arany remények égnek.
Ők nekivetik szárnyukat
A kéklő tiszta égnek.

(1931. szeptember 15.)

Halottak napja

Süvít, süvít a könnyörtelen szél,
Cibálva tépdés bokrot és ruhát,
Jajgatva száll a Mindenségen át
És azt súgja dermedt szívünkbe: tél!

A vándor elnéz holt mezők felett.
Vándorbotját markolja görcsösen,
Halál szelében sírok közt megyen:
S szívében egyre mondja: kikelet.

(1931. november)

Beteg csendes imádsága

Láztól lesorvadt két karom,
A betegágyból feléd tárom:
Ne rajtam, Uram, rajtuk könyörülj!
Könyörülj a vergődő világon!

Nekem már jó a csendes végtelen,
Kettesben üldögegni Véled,
Míg nyitja halkán ajtaját
A csodálatos örök-élet.

De vérben, jajban áll a Föld,
S engem iszonyú jajszó ráz át:
Testvér, barát és embermilliók –
Ó, csitítsd el a kínok lázát!

Ha áldozat kell: én legyek,
Kicsi szívárvány komor égen:
Add nekik látni boldog Magadat,
Ahogy megadtad nekem!

(1932. január 9.)

Mint néma bűvár ...

Mint néma bűvár, aki már
Leszállni a létra fokára hágott,
Súlyos sisakja nagy üvegszemén
Búcsúzva nézi a világot:

Hang, illat, színek, levegő
Körötte pezsgő árral ömlenek:
Az ő világa már egy más világ,
Homályos, tompa, néma és hideg.

Úgy állok én a perc felett,
Élők között, még mintha élnék:
Nehézfejű bús idegen:
S már húz a csöndes tiszta mélység.

(1932. augusztus)

Kísértésben

(Halottak estéjén)

Fekete hantok, komor esti csönd,
A gyász nehéz palástja vállamon.
A hideg föld lehúzza térdemet,
A néma ködnek terhe földre nyom.

Összeborul köröttem a magány,
A kísértő szél ridegen suhog ...
Dobogó szívek, édes-melegek,
Hogy elnémultak mind: magam vagyok.

Hiába hívnám a halottakat,
Hiába markolom meg a röögöt:
Az idő árja hömpölyög tova,
Hallgat a sír, a nagy törvény örök.

De én az égre szegzem homlokom,
Nekifeszítem roskadt vállamat.
A sír tövében apró gyertya ég:
A fénye, fénye felfelé mutat.

Lelkem vigyázz! Most, ó, most légy erős!
Némítsd el a csaló kísértetet.
Mondd bizalommal: „Tűrő szenvedés!”
Mondd diadallal: „Győztes szeretet!”

Hazug a köd és hazug a magány,
Hazug a nedves, hideg éjszaka.
Röpül az élet ... várnak odaát,
Virrad a viszontlátás hajnala.

(1932. október 13.)

Köd

Száll, száll az élet nagy mezőire
(Én Istenem, segíts!)

A köd,
Alattomosan, kígyó-hidegen
Kúszik, tapad az életkereken,
Vég nélkül hömpölyög.

Nincsen előle menekülni út!
(Hiába a futás!)

Hova?
Könnyes, nehéz lehelletét
Kérlelhetetlen küldi szerteszét
S nem oszlik el soha.

De én, de én a napot akarom,
(Ó, drága napsugár!)

A fényt!
Idézni lelkem erejével,
Sugalmas szívem ihletével
A győzelmes reményt.

Dereng, borong, derül és könnyezik
(Ó, vergődő szívem!)

A lég:
S a köd, a lomha szürke pára,
A láthatatlan Nap sugallatára
Szivárványszínben ég.

(1932. november)

Nagy Sándornak

Az emelvényen a felolvasó,
Fénykoszorúsan, lámpafény alatt:
Mely megszületni készül: szent a szó.
Csitt, testvérek, szent ez a pillanat!

Felolvasó, felolvasás,
Fonák, hideg, sekélyes, szűk szavak:
Egy ember lélek legmélyére ás,
Onnan szökik fel forró, szűz patak.

Amit az élet kovácsműhelyén
Érző üllőn tett-pöröllyel kovácsolt,
Mit izzított a képzelet hevén,
Remények, álmok nedvéből lepárolt,

Mit hordozott, mint szíve gyermekét,
Féltőn takarva keble rejtekében,
Megérzed-e? – azt nyújtja most feléd,
Az izzik fel most csillogó szemében.

A szentélyét, azt nyitja fel neked.
Embernek ember többet már nem adhat,
Mintha azt súgja, hogy becsül, szeret
Es ajándékoz drágán szent bizalmat.

Az ember kincse véges, meglehet,
De neki drágább mégis mindeneknél.
Ember embernek többet nem tehet,
Mint megnyitja a titkolt kincsszekrényt.

Megilletődve, tisztelettel érzem,
Hogy gyöngyeit lábunk elébe szórja,
S lelkemben úgy szedem fel, halkán, térden.
Ó szent a perc, testvérek, szent az óra.

(1932. dec.)

Évfordulóra, 1932.

De más lett minden, édes szép Nyulam,
Mint ahogy vártam és reméltem:
Az Úristentől én Magát
Szeretni, oltalmazni kértem.

Akiért a szívtelen földön
Harcolva megvessem a lábam,
Izzadva, nyögve kínban is
Érezzem: nem vagyok hiában.

Magának majd csak nézni kell,
Elég, ha a kezem megfogja:
Erős leszek, bátor leszek,
Ha úgy néz fel rám, mosolyogva.

Lelki vezér, tanító mester,
Derült Napja akartam lenni,
Jusson nekem minden nehéz,
De Magának ne jusson semmi.

Akartam, hogy boldog legyen,
S a boldogságát én szerezzem.
Színházba, emberek közé,
És mindenhová én vezessem.

Akartam hírt, fényes nevet,
Hogy rászálljon a ragyogása,
A dicsősége, öröme
Magára ... mindig csak Magára.

*

S most itt vagyok, fáradt fejemmel,
Beteg testtel, gyámoltalan,
Szomorú, tétovázó álmok:
Belőlem már csak ennyi van.

Ez az én legborzasztóbb kínom,
Amitől a lelkem beteg;
Maga hordja az élet terhét,
És én már nem segíthetek.

Ezért gubbasztok fanyar göggel
Féltékenyen és konokul,
Vagy gyerekes mókát vonítok,
Mikor a lelkem könnye hull.

Ki lépni nem tudok magam sem,
Testben, lélekben meggyötörve,
Mást, jaj! hogyan vezethetek!
Ettől vagyok roncsolt, beteg.

Akartam lenni drága váza,
Már csak a tört cserép maradt:
Amit ma hoztam, lám, csak ennyi,
De a tied minden darab.

Hogy mért rendelte így a sorsunk,
Csak Isten tudja egymaga.
Ő elvégezte, így akarta,
Legyen meg az akarata.

Az én részem már csak alázat,
Az én osztályom: türelem.
Várom, amit az Isten rám küld,
S Te itt vagy addig is velem.

(1932. november 22.)

Emléksorok

S ...nak.

Gyermekvilágom üdvözítő Napja,
Ha fel-feljársz felhős egemre még:
Gyémánttüzet a lelkem visszakapja,
Mint árok partján tört üvegcserep.

V ...nak.

Madárkaének letarolt erdőben:
Fagyos rögön végső virág az őszben,
Utolsó édes szirmok rámhajolva
Vigaszt lehelnek fonnyadt homlokomra.

F ... nak.

Riadt fiúnak régen puha párna,
Ahová sírni most is visszajárna.

I ...nek.

Boszorkatáncos fékjevesztett élet,
Riadt zavarban elmarcangolt lélek:
Pislogó mécsem imádkozik érted,
Bár elvehetném minden szenvedésed!

O ...nak.

Közös a multunk, egy a szívünk,
Anyánk s a kis ház benne van:
Te vagy most is a régi otthon,
Száműzötten, otthontalan.

(1932. Karácsony)

A betegség dicsérete

Uram, Jézus, már mindent értek!
Ó, most már tudom, ki vagyok.
Legyen a Te akaratod.

Lehet, hogy már nem sok van hátra.
Jól van úgy minden, ahogy kellett:
Nem kérek mást, csupán kegyelmet.

S mégis, ha füled nyitva szómra:
Oly drága nékem minden óra,
És minden perc egy nagy ajándék.

Az élet, amit úri módban
Durcás gyerek módjára szórtam,
Oly drága szentség most nekem!

S az édesek, kik mellém ülnek,
Meleg szókat fülembe súgnak:
Mind olyan szentek, olyan újak.

Pihető, gyenge szívverésem
Örök erők áramát hajtja,
Azok segítik diadalra.

Apró munkák, aprócska élés,
Mindenben annyi most a mélység,
És minden egyet énekel.

S én ámulok, Uram, mi lettem,
Ki hordja éltem most helyettem,
Láthatatlan előrevisz.

Lelkem piciny fuvallatával
A nagy viharral együtt szárnyal,
Mit a Galamb szent szárnya ver.

Alig lüktet az érverésem
S mégis a Te munkádat végzem,
Világot váltok és megszentelek.

Ameddig, addig ... ó felséges
Csodát alkotó beteg-élet,
Áldassék érte szent neved!

(1933. január 30.)

Vilmának

Így szól az Úr:
„Én édes kisleányom,
Apró szíved nagy próbára vetem,
A hétköznapi kéréget rólad lehántom:
Szenvedj velem!

Ágyad felett a töviskoronát
Lágy ujjaimmal ime megfogom,
S amint fájdalma leszáll tereád,
A kínban én csókollak homlokod.”

Így szól Szűz Mária:
„Jó kisleányom,
Én itt vagyok, látom a szívedet,
Az én szívemen ugyanaz a penge
Szakított hét el nem múló sebet.

Itt fenn az égben imádkozom érted,
Hogy elviseld, mit Isten rádszabott:
Nekem szent Fiam, neked beteg férjed:
Kislányom, én melletted maradok.”

És szólok én, aki ezt most leírtam:
„Kislányom, bár a világ összedül,
A Krisztus jár a hullámok taréjján:
A kezed fogja, nem vagy egyedül!”

(1933. Hetvenedvasárnap)

A napkorong megáll

Lelkem látása egyre jobban szűkül,
Már nem tudom, egy hét előtt mi volt.
A tegnapelőtt félhomályos árnyék,
A tegnap elmosódó tarka folt.

Jövőbe nézni nincsen már reményem,
Ami rám vár, az örökkévaló,
Máya fátyola távol, integetve
Nagyon átlátszó, nagyon is fakó.

Egész életem forró foglalatja,
Gyűjtőlencséje az izzó jelen,
Áll: mozdulatlan napkorong az égen
Komolyan és fenségesen.

(1932. február 23., este)

Szavak, szavak, ne késlekedjetek ...

Szavak, szavak ne késlekedjetek,
Csak addig vagytok, míg a test meleg.
Minden szent érzés, meleg gondolat
Szökjön sudárba, hajtson lombokat.
Míg fent a fény, ó drága szép napok,
Amíg mellette élek és vagyok.
Agyam, szívem dallammal van tele,
Ó, tudja-e, ó, vajjon érzi-e?
Mélységben küzdve, szállva magasan,
Szerető vágyam mindig vele van.
Szeretném egyszer adni magamat,
Hogy dőlnének a test válaszfalak
Egyhangú napok hétköznapi kérge
Újra meg újra lelkünk ne lepné be.
Hogy elmondhatnám: Én egyetlenem
Szentség az élet, szentség vagy nekem.
Könnyelmű szavak köntöse megett
Véresen izzik küzdő szeretet.
Aggódva, gonddal, de bízón remélve
Teszem le sorsod az Isten kezébe.
Velem vagy nélkülem: az ő palástja fed,
Ő tudja, mért s meddig rendeltetett.
De nékem fájó mélyeket adott,
Nem hallgatok, már nem hallgathatok.
Most szökkenjen fel minden szeretet,
Szavak, szavak, ne késlekedjetek.

Az élő halott (1933 tavaszán)

A hárshegyi idegszanatóriumban

Én Istenem, a rémképek között
Halványan csillan egyszer a remény:
Ha volna út még, ki a rémületből,
Ha lehetnék egyszer nem-én!
De messze van most minden sziklapart,
De messze minden, amiről azt hittem,
Ez én vagyok, biztos, erős, kevély,
S amott a nagyobb biztonság, az Isten.
Most, mint ki vízben hasztalan fogódzik,
Sikoltva hullok örvényből örvénybe,
Halkan sóhajtva:
Hátha egyszer mégis
Egy sugár lehetna ide a mélybe!

(1933. április 12.)

Tavaszi dudolás

Tavaszi napfény integet:
Vidulj, remélj, szegény beteg.
Hisz a jó Isten itt virraszt veled.
Még rajtad is csodát tehet.

Lám, délelőtt eged hogy beborult,
És most megint reménység lángja gyúlt.
A gondtalanság drága perce ez:
Lelked ilyenkor szép gályán evez.

Lefoszlik rólam köd és unalom,
Halkan a régi nótát dudolom.
Mi haszna, ha erőd töprengve fogy!
Ej, hát hiszen majd csak lesz valahogy!

Utolsó versek

Elképzelhetni sem lehet, csak megsejteni néha,
Ami holnap reám vár, lehet talán, hogy még ma.
A rettenetes számla egyenlítésre vár,
Az örök kínok kelyhe, a rettentő pohár.

Régi magam idézem, ki még nemrég is voltam.
Ma semmi sem vagyok, csak tétovázó árnyék,
Az élet nyugalmanak csak egy-két perce vár még.

Utolsó verssorok. Most leteszem a lantot.
Élők között halódó, miről is énekelne,
Némuljon el a nyelve,
Örök Halál előtt.

(1933. július 6.)

Isten! Isten!
Csak téged hívlak kétségbeesetten,
Ó nézd, mi voltam, nézd, mi lettem!
Rettenve sejtem a képzelhetetlent,
Még halvány sejtése is visszarettent.
Uram, Uram, hát ezt szántad nekem,
Ilyen kárt, ilyen iszonyatos véget?
Pedig Te tudod, hogyha senki más,
Hogy vágyódtam szolgálni Téged!
Es akik lelkem gyökerei voltak,
Most hol vergődnek? véreznek, vagy holtak?
S aki olvassa ezt talán,
Annak erőtlen, buta holt lap.
Miért volt minden? Anyák annyi könnye!
Nagy szívek elporladtak összetörve.
A napi gondok, a remények,
Ilyen borzasztó véget érnek?
Uram, hiába minden, amit tettem?
Segítségért most hiába kiáltok?
Csak véletlenség az, hogy lettem,
S átok legyen belőle, átok?
S még most is állanak megettem
S várják bús kétségbeesetten
A szabadító férfitettet.
A napot, Uram, te vetetted,
Az álmod rám most te bocsátod,
Mely behálózta egész lényem.
Átok lesz minden, átok, átok,
Es milyen lesz az ébredésem?

Koldusének

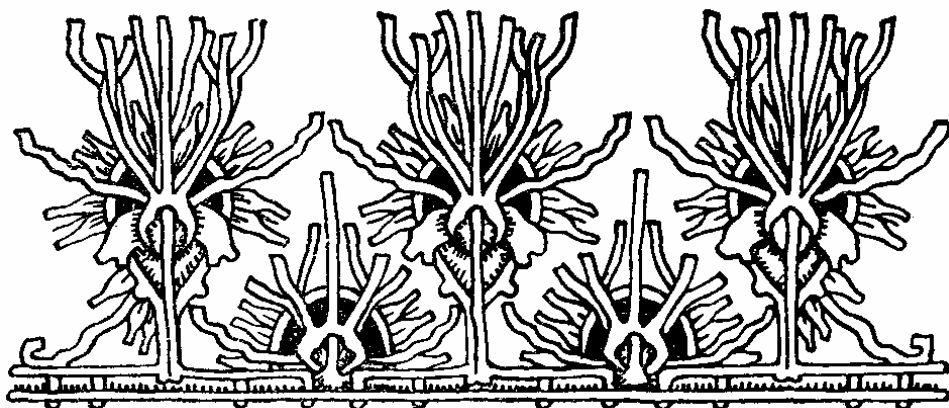
Volt békességes otthonom,
Volt friss erőm, munkára,
Álomvilága közepett
Erőtéljesen repesett
A lelkem büszke szárnya.

Volt becsületem, jó nevem,
Volt magabízó lelkem,
Hívő lélekkel hódolón,
Hozsannát énekeltem.

Most tompa köd az agyamon,
Mindenemből kifosztva,
Emlékek fáradt sugarát
A fejem gyéren osztja.

Istenem, most adj hát erőt,
Így, élőholtan lenni!?
Mikor kincsemből nem maradt
Már semmi!

A vitorlás repülő (1933–1934)

Díszjel

Áll egymagán az oltár lépcsajén
 A cserkész-kürtös némán, mozdulatlan ...
 Zászlóerdő lobog a tér felett,
 Az ének szárnyán száll a szentmise:
 A liliom, a cserkészliliom
 Az égre küldi dús lehelletét.
 Lehajtott fővel térdel a tömeg,
 Csak ő mered fel, a magános ór.
 Értrombitáján ég a napsugár,
 Az árvalányhaj, mint fehér galamb,
 Lendíti szárnyát a kék végtelenbe.
 Az ének elhal; felsikolt a kürt:
 Örömpesve, tiszta hódolattal,
 Zengő torokkal, méltóságosan
 Harsogja el a Szentséget imádva
 Az ünnepélyes, bűgő díszjelet.
 Értrombitáján, éreszobor gyanánt
 A mozdulatlan cserkész harsonázik.
 Mint gyertyaszáll mered fel s zengve szól:
 „Uram, fogadj el engemet, fogadj,
 Ifjú erőim forrongó tüzét
 Kemény tartással ég felé feszítem.
 Nem engedek! Állom az őrhelyet.
 Oszlop leszek: nevednek oszlopa,
 S kis trombitámon, kis erőm szerint,
 Hűségesen a véglehelletig
 Dicséreted harsogva hirdetem!”

(Gödöllő, 1933. augusztus 15., tábori misén)

Epilógus

Ó Jamboree, forró, varázsos álom ...!
A lomha eső halkán permetez,
A lucskos földön nyomát sem találom.
Elmúlt ... eltűnt ... Ki mondja meg, mi ez?

Lehullott némán sátorezrek szárnya,
A fűre lankadt, mint beteg madár ...
Nyomát a lábam mind hiába járja ...
Letört gallyak, kopott fű, barna sár.

A puszta tájat nézem, egyre nézem,
Nehéz sóhaj párája fojtogat:
Hát ez is elmúlt, elomlott egészen?
Hangos tűzéből semmi sem maradt?

Hallgass panasz! Hiába sír a zápor
És csüggedeznek a gyarló szemek:
Fiúország, a néma cserkész tábor,
Győzelmet ünnepel és nem temet.

Mert itt van, itt van minden, láthatatlan,
Akik elmentek, itt vannak velünk,
Rabul ejtette mindörökre őket
Keménykötésű lélekkötélünk.

Keménykötésű, biztosölelésű,
Lágy hurkolással szíveket fogó:
Delej áramlott arcunk melegéből,
Mágnes-mosoly volt ajkunkon a szó.

S most, mint verőfény, alkonyati égről,
Nem alkonyat, nem, nem: hajnalsugár! –
Levélkék szárnyán messzi tengerekről
Az elsugárzott meleg visszaszáll.

„Magyar igazság, sohasem feledlek” –
Így írja ezt egy francia gyerek.
„Magyar testvér – egy angol fiú mondja –
A lelkem ott van most is még veled.”

S száll a galamb, a sok fehér levélke
Romlott világ viharfelhős egén
És ködfoszlány képében újra megszáll
Gödöllő sáros, poros mezején.

Es lombhullásban, esőcuppogásban,
Új dallam kél a pusztaság felett:
Cserkész világ-hit, cserkész szent-reménység,
S mindent legyőző cserkész-szeretet.

(Gödöllő, 1933. augusztus)

A kis barátok

Estefelé, ha elfeküdt a nap,
S udvaromban csak szürkéséget látok,
S fáradt lelkem is már szürkülni kezd:
Akkor jönnek hozzám a kis barátok.

Ketten vannak: még elemista egyik,
Szőke, huncut, játékos és beszédes,
A másik cserkész, komoly gimnazista,
S mikor gondol rá, igen tekintélyes.

Az öccse lesi minden kis szavát,
S a tisztelettől szája szinte tátva:
Amit a Pötyi mondott és csinált,
Azt ő is mondja, ő is megcsinálja.

Nagy titkolózva sietnek most hozzám:
Ahogy megnéznék, ahogy rámköszönnek,
Ahogy dugdosnak hátul valamit:
Érzem, tudom, hogy most „jót tenni” jönnek.

Egy kis cserkészsátor kerül elő
A hozzávaló tizennégy cövekkal,
Azt verik most fel kellő komolysággal,
Kis izgalommal és nagy szeretettel.

„Elhoztuk, hogy a Laci bácsi lássa.”
S már ott is áll a liliputi sátor,
Apró tábortűz is lobog előtte
Kevés szalmából, apró vékony ágból.

Egy kis mackó a sáornak lakója,
S egyúttal ő is a táborparancsnok,
Emberfülnek nem hallható beszéddel
Láthatatlan tábornak oszt parancsot.

De mi itt hárman a tábortüzünknel
Látjuk és halljuk. Ó, mi mindent értünk!
A mese-pillangó nagy tarka szárnyán
Elősuhan az alkonyatban értünk.

Tolókocsin egy rokkant cserkész-bácsi,
Egy cserkész, meg egy kis cserkész-palánta:
A tűz körül ha egyszer egybeültünk,
Kinek volna, – ha nekünk nincsen – szárnya?

Mert mit nekünk a számok, és a mérték!
Apró a sátor s egy lakó van benne? ...
Mintha biz egy varázs-szempillantásra
Ezer sátor cserkész itt nem teremne!

Játékos kedvvel dudorászunk halkán,
Ködben, homályban, kis udvarban hárman,
S én érzem, hogy könnyebbedik a szívem,
Es benne édes, langyos estű nyár van.

Frissülő lelkem, testem félredobja
A nyugós terhet, ami húzott, bántott ...
Két oldalról két vidám kis barát
Élesztgeti a játszi rőzselángot.

(Gödöllő, 1933. október)

Tábortűzgyújtás

Az alkonyég a borongó felhőkkel
Most olyan, mint a gubbasztó beteg.
A felhőrezen halvány-pirosan
Kitetszenek még a fájó sebek.

A magyar ég – én Istenem! – de árva!
Gondok között görnyed magányosan,
Küzdelmes életének ezer éve
Redős nagy homlokára írva van.

Ha letekint a setét magyar földre,
S pislogni lát egy-két tábortüzet,
Előtör még a nap halvány sugara
A komor esti fellegek között.

Apró fiúk, aprócska táborokban
Aprócska játékokat játszanak,
De lelkükben az ifjú élet sodra
Zúgó győzelmi énekké dagad.

S visszhangja támad kelő ezrek ajkán,
Bukó estének árnyai alatt:
Új hajnal elé száll az új imádság:
Új ezredévre új nagy virradat.

(Gödöllő, 1933.október)

Mi innen nézzük

(Sík Sándor István királyának bemutatójára)

A színházban most ragyognak a lámpák.
Sok kedves arc, piruló, izgatott ...
Behavazott, hűséges régi házban
Meleg szobában egymagam vagyok.
A nézőtéren itt-ott összefogva
Imádkozó mécsesek gyúllanak:
Bemutató, a mi bemutatónk ez!
Még csak egy perc ... fél ... egy-két pillanat.
A kis hajlékban együtt láthatatlan
Mi is egymásba tesszük a kezünk,
Akik ma testben ott nem is lehettünk:
Életben és halálban ott leszünk.
Hogy aki nekünk éltünk fénye voltál,
Családi szentély, oltárunk tüze,
Elküldetésed ötvözött aranyját
A néma ürbe most ragyogd bele.
A pesti aszfalt megfakult magyarja
Aprócska gondban, élvben, kínban él,
Tegnapi tartozás ... közel találka ...
Kicsiny magáért retteg, vár, remél.
Vár és nem tudja: mire sír a szíve,
Nem tudja, mit szeretne és miért:
Feledni vágyik tikkadt lelke éhét,
S nem tudja, hogy az Ige a kenyér.
Az ige, amely lelked könnyes mélyén
Az Isten illetésén gyöngyözik:
Szólalj meg hát színészeid szavával
Isten helyett! A Szentlélek van itt!
Hogy hárfájából orgonát teremtsen,
Mely ezer kürttel, síppal zengje át
A szegény nemzet csüggedő, kiaszott
Emberszívekből épült templomát.
Hogy boltozatos egybezendüléssel
Naggyá és szentté lehessen megint.
Beszélj! feletted dús, áldó kezekkel
Őrzön lebegnek a mi szentjeink.
Imádságunk lobogó mély szerelme
Könyörgi rád a pünkösdi tüzet,

Ha Isten adja, vihar lesz belőle,
Tágasra tární szűkös szíveket.
Kis ember vágya, búja, kéje, gyásza, –
Az egyes élet mily parányi lett!
István király vonagló szíve vérén
Forrasztna egybe Krisztust, nemzetet.
Marcangoló, kemény magyar karokban
Ahány csepp vér, az mind más-mást akar:
Kelet fia birkózik a kereszttel,
S az idegennel harcol a magyar.
Egy öreg ember égretárt karokkal
Tartja a dőlni indult íveket,
Elomlik a szent, nyögve reng az ország:
De Isten él a rengő föld felett.
Minden sorsok gyepelői nála vannak,
Ő hajtja végre, ami kezdetett.
Az emberé a szándék és a munka:
Isten nevében: Kezdjetek!

(Gödöllő, 1933. december 5.)

Zátonyok

Apály. Az emberlelkek, mint a sziklák
Sekély vizekből morcosan merednek,
Egymástól elszakítva dermedeznek
Es ki-ki hordja göggel lelke titkát.

A víz apad: fellebb magaslik egyre
Kemény, viharvert, odvas szirtek száza,
Kagyló, moszat tapad szennyezve rája ...
Sok holt üreg szemgödre néz meredve.

Mind ami rút és minden, ami érdes
A lusta csendben lassankint kitárul,
Fojtó lehellet kél rothadt hinárbul
És tétlen, dermedt álmokörbe mérgez.

Külön, külön élettelen siváran
Mereszti mind bús, csonka, ferde énjét:
Mit bánja egy a másik szenvedését!
Elég a seb, a kín sajátmagában.

Nincsen szavuk, szívük, céljuk, reményük.
Elcsüggedt őrizői önmaguknak,
Megcsontosodva asznak, rothadoznak,
Amíg a morzsoló idő kiszabja végük.

*

De zúg a tenger, messze fölmorajlik:
Dagadva kel!
Rendül az ár, a zöld hullám tarajlik:
Ébresztőt énekel.

A szél, a szél sós illatokkal telve
Rohan, szalad!
Kavargó szárnyal örvényeket verve
Sodor, seper, ragad.

És mint a tiszta balzsam a sebekre,
Jóságosan
Megsimogatva, lágyan elfedezve
Gyógyít a hús folyam.

Irgalma kék redőzetébe rejti
Szirtek sebét,
S a könnyező kőszál halkán leejti
Alázkodó fejét.

És összerendül testvér-döbbenetben,
Kő, kőre lel:
Kegyelme egybeolvasztó vizével,
Mégváltó szűz lehelletével,
A tenger végtelen szerelme
Mindent betölt, mindent eggyé ölel.

(Gödöllő, 1934)

A vitorlás repülő

Életem az Isten kezében:
A vontatógép elhagyott.
Az ég merev kék óceánja
Szárnyára vett, körülfogott.

Lomha dagálya és apálya
Fölém kerül, alámm tolul,
Emel, süllyeszt, lendít, el-elhagy,
Testetlenül, láthatlanul.

A nap hanyatlik, kél az este,
Lilás a kék mennyboltozat,
Lankad a szél hullámverése,
Álmosodik, ernyed, apad.

De én feszült vitorlaszárnyam
Minden kis habra rávetem,
Ha szellő rezdül, lég ha mozdul
Szállok, küzdök, emelkedem.

Ne még! Ne még! Azért se! Nem még!
Hisz oly szép minden pillanat:
A szél, a szín, az illat-pára,
A rézsút szálló sugarak.

Birkózni, szállni, fennlebegni!
És nézni, nézni, míg lehet,
A nap kiomló szíve-vére
Hogy festi meg a felleget.

Az árnyak lassú tolvaj-lépte
Hogy oson a domboldalon,
Sárgából kékbe, majd homályba
Hogy süllyed át erdő, halom.

Feszült szárnnyal magasba törni,
Egy kis métert sem adni fel,
De alázattal hullni lejjebb,
Ha lassan mégis hullni kell.

Lenn a mezők már ködbe vesznek,
Nyirkos setét rájuk terül.
Kerengnek elszántan felette,
Kékben, napfényben, egyedül.

Felnézni, fel! Fogom a kormányt!
El nem bocsátom percre sem,
S halk, dudolászó imádságot
Mormolok békén, csendesen:

Köszönöm, magasságos Isten,
Végzetetlen jószágodat,
Hogy szállnom napsugarad fényén
Most még lehet, most még szabad.

Hogy tiszta égben rámragyogtad
Boldogságos kegyelmedet,
S azúros-kék szűz kupolában
Lebeghetem az életet.

Hogy minden percem a magasban
Álomszerű, boldog csoda,
Hogy porba, rögbe, sárba, zajba
Le nem merítettél soha,

Hogy nyirkos réten nem lapultam,
Reménytelen, világtalan:
Hogy olyan jó és olyan drága
A hulló nap minden sugára
És olyan szép az, ami van!

(1933. augusztus)